

Izhaja ob 4 jutraj.
Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20
za nasel. ozemlje . 800
za inozemstvo . . 600
—
Oglaš. za vsak mm vršne
stolpeca (58 mm) . 2 K
mali oglaš. do 30 mm
stolpeca (58 mm) . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 14/2
Telefon št. 73
Upravištvo:
Bodna ulica št. 6
Telefon št. 36
—
Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11.842.

Današnja številka obsega 8 strani
in stane 2 kroni.

Ljubljana, 2. julija.

Ustavotvorne skupščine ni več. Danes je bil prečitan ukaz, s katerim se v zmislu volilnega zakona pretvarja konstituenta v obični parlament, ki bo vršil zakonodajno delo. Reči smemo, da je konstituenta častno izpolnila svojo veliko nalogo. Za vodno pa ostane z zlatimi črkami zapisano v zgodovini Jugoslavije kar je v ustavotvorni skupščini izvršila demokratska stranka. Bolje nego mi sami, vidijo naši sosede, čuti Evropa, kako delo je bilo dokončano na Vidov dan. Vzemite v roke katerikoli inozemski list, iz vsakega razvidite, kako ogromna važnost se pripisuje dejstvu, da je Jugoslavija postala moderna ustavna država. Z ustavo šele je naša država zadobila tisto avtoriteto v družbi civiliziranih narodov, ki ji gre po njeni moralni in materialni moči. Novi ugled naše krajevine je osnovan predvsem na dejstvu, da je ta naša ustava dobra in napredna. Preglejte temeljne zakone evropskih držav: mnogo jih je, ki zaostajajo daleč za našo konstitucijo, malo jih je, ki bi v eni ali drugi podrobnosti bili svobodomiselniji, modernerji. Ako primerjamo značaj naše domovine z onim Nemčije ali Češkoslovaške, ako se zavedamo, da je politična zrelost komaj izpod tisočletnega suženjstva osvobodjenega velikega dela našega naroda mlada in neizkušena, moramo priznati, da imajo naši odkritostni prijatelji v velikem svetu prav, ko trdijo, da je postala Jugoslavija z novo ustavo ena najmodernejših evropskih držav. Naj citiramo le par stavkov iz enega najuglednejših srednjeevropskih listov. «Prva jugoslovanska ustava — piše «Prager Presse» v posebnem članku — ni mogla in ne more uresničiti želja in želje vsakega posameznika, vendar je ena najnaprednejših in svobodomiselnih v Evropi. Oni, ki so glasovali proti ustavi, imeli so pred očmi le intelektualno manj, ne pa razpoloženje naroda, ki tiči še v otroških čevljih preporoda iz stare monarhije, kjer ta narod ni bil nikdar subjekt, temveč vedno le objekt državne uprabe. Tisti pa, ki so se odstranili vedeli so sicer dobro, da tudi na ta način ne preprečijo sprejetja ustave — so dokazali, da so še vedno oni črno-rumeni, ki so poznali vedno le Dunaj in Budimpešto, nikdar pa ne svojega naroda, dokazali so, da je za popolno svobodo in prostost prvi predpogoj tudi popolna zrelost, zrelost v etičnem in državljskem pogledu. Prvo in težko preizkušnjo je prestala kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev nad vse sijajno. Narod je dokazal svojo zrelost in sposobnost, da koraka v prvih vrstah najkulturejših narodov zapadne Evrope. Temelj je dober in mogočna bo stavba, ki bo vzrasla na tem temelju.

Kako drugačna je ta sodba objektivnega prijatelja, ki je s svojo domovino naravnost življenjsko zainteresiran na tem, da se Jugoslavija okrepi in utrdi kot velik faktor evropske politike, od historičnega kričanja onih naših rojakov, ki so v demagoški trdovratnosti, plemenski zaslepljenosti, separatistični mržnji ostali dosledni svoji etični državljski nezrelosti.

Ponosni smo, da je jugoslovanska demokratska zmaga dosegla velikega uspeha, ki bil po svojem bistvu nadaljevanje njene osvobodilne delu za časa našega rojstva. Žrtve, ki jih je morala doprinesiti, so bile velike in so mnogokrat silno bolele. Toda vsako pozitivno delo zahteva kompromise, tem večje, čim večji in dragocenejši je cilj. Danes, ko je demagogija že na sebi program, je dvakrat opasno zaupati se razsodnosti. Brez obotavljanja je demokratska stranka hodila trnjevo pot politike, ki apelira le na zdrav razum, se odrekala donečim deklaracijam, ne vabi z ono vrsto kritike, ki od samega ogorčenja nič pametnega povedati ne zna. Hodila je to pot, ker je poznala le en cilj, imela le eno voljo: dovršiti delo osvoboditve in ujedinjenja z dosegom enotne narodne jugoslovanske države, ki je edino poročstvo, da veličastna tekovina naše žrtve in muk polne nacionalne borbe nikdar ne propade. Delo demokratske stranke je ustvarjalo Jugoslavijo.

V zakonodajni skupščini bodo stopila na dnevni red vprašanja našega vsakodnevnega življenja. V okviru ustave in s skrbnim spoštovanjem splošno nacionalnih interesov se bo demokratska stranka mogla uveljavljati s prostejšimi rešitvami. Njene moralne in intelektualne sile jo bodo tudi v zakonodajni skupščini postavile na čelo pozitivnega dela.

Konec ustavotvorne skupščine

KONSTITUANTO SE PRETVORILA V ZAKONODAJNO SKUPŠČINO. — ODGODITEV SKUPŠČINE.

Beograd, 2. julija. Današnje sejo konstituyente je otvoril predsednik dr. Ribar ob 11. uri dopoldne.

Takoj po otvoritvi je vstal ministrski predsednik Nikola Pašić in prečital ukaz, s katerim se pretvarja ustavotvorna skupščina v zakonodajno skupščino.

Nato se je oglasil k besedi radikalni Rista Odavić, ki je izjavil: ker je z ukazom, ki ga je prečital ministrski predsednik, ustavotvorna skupščina pretvorjena v zakonodajno in ker do sedaj še ni izdelan poslovnik za zakonodajno skupščino, zato predlagam, naj skupščina v zmislu člena 76. ustave in člena 1. volilnega reda sklene: 1.) dosedanje predsedništvo skupščine naj ostane, dokler se ne izdela nov poslovnik; 2.) dotlej naj ostane v veljavi dosedajni poslovnik; 3.) zakonodajna skupščina naj takoj izvoli 23 članski finančni in 20 članski poslovniški odbor. Namesto odsotnih poslancev naj se pozovejo njihovi namestniki v vrstnem redu.

Predlog Riste Odavića je bil sprejet soglasno. Nato se je vršila zaprisega navzočih članov Jugoslovanskega kluba. Sledilo je vprašanje dr. Vošnjaka na predsednika skupščine, ali misli odrediti, da se besedilo n. št. 76. ustave nemudoma razširi po inozemstvu, posebno v bratski Češkoslovaški. Predbacia se namreč, da je naša ustava najbolj reakcionarna izmed vseh, kar jih obstoja. Zato prosim, naj se pretiskajo vse ustave od Karagiorgja dalje, da bo inozemstvo videlo, da naša ustava nikakor ni reakcionarna. Predsednik dr. Ribar je odgovoril, da se bo to zgodilo z dovoljenjem skupščine.

Sledila je volitev poslovniškega in finančnega odbora.

V poslovniški odbor so bili izvoljeni: radikalni Ceda Kostić, Nikola Miletić, dr. Perić, Ante Radojević, dr. Lazarević, Milan Simunović; demokrati dr. Lukinić, Kosta Timotijević, Svetozar Gjordjević in Manojlo So-

kić; komunisti Lovro Klemenčič, Miloš Trebinac, Kosta Novaković; zemljoradnika Uroš Stajić in Ceda Stanković; muslimani Omerović in Vilo-
vić; socialisti Etbin Kristan, za Vošnjaka članov Janko Rajar in za Jugoslovanski klub Josip Gostinčar.

V finančni odbor so bili izvoljeni: radikalni Velizar Janković, Andra Stanić, Jovan Radonjić, Raja Filipović, dr. Andrić, Nikola Miletić in Kosta Miletić; demokrati Vojta Veljko-
vić, Vojta Marinković, dr. Žerjav, Milan, Pribečević in Pavle Angelić; komunisti Triša Kaclerović, Milošković, Stefanović in Radovanović; muslimani Sarajlić in Kurbegović; zemljoradnika Vojta Lazić in Avramović, za Vošnjakovo skupino Ivan Urek, za Jugoslovanski klub Vlado Džerjav-
njak in dr. Dulić in za socialiste dr. Korun.

Po izvolitvi obeh odborov je bila seja zaključena in sklicana prihodnja za 17. uro popoldne.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Popoldanska seja skupščine se je pričela ob 19. Finančni minister je na njej stavil predlog, da se budget neposredno predloži budžetnemu odboru. Predsednik je objavil konstituiranje odbora za poslovnik.

Na to sta bili izvoljeni dve enketni komisiji, ena za preiskavo gospodarstva na posestvu Belje, druga za preiskavo gospodarstva v topičerski ekonomiji.

Seja je bila zaključena ob 8. uri zvečer. Prihodnje sejo skliče predsednik.

Počitnice parlamenta bodo trajale najbrž do srede septembra. V slučaju potrebe bo sklical predsednik parlament še pred potekom te dobe.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Iz muslimanskega kluba je izstopil poslanec Džaffer Kulenović.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Regent je podpisal ukaz, s katerim izroča kraljevske oblasti za čas svoje odsotnosti ministrskemu svetu.

Antanija v grško-turškem sporu nevtralna?

Carigrad, 30. junija. Angleški general Francs se je včeraj odpravil v Izmid. Izjavljuje, da se bodo zavezniški držali popolnoma nevtralnega.

Carigrad, 30. junija. Vrhovni poveljnik turških čet Muheddin paša je vkorakal v Izmid. Kemalisti utrjujejo obal. Njihove čete so zasedle črto Dirindjo — Singulil.

Carigrad, 1. julija. Turki so zavzeli postojanke pri Sahandiji in prodirajo naprej. Grške čete v prelazu Chyvo so obkoljene.

Pariz, 2. julija. (Izv.) Kakor doznava «Petit Parisien» iz dobrega vira, so grške čete začele ofenzivo iz smeri Konta-

ya. S tem so prehiteli napad Kemalistov, ki so ga pripravljali. Toda Grki so nalezli na močan odpor Turkov, ki so napravili krepak protinapad in potisnili Grke nazaj, deloma celo preko prejšnjih postojank.

Rim, 2. julija. (Izv.) V političnih krogih zatrjujejo, da so zavezniški znova diplomatskim potom pritiskali na Grčijo, naj začne pogajanja s Turki. Položaj italijanskih čet v dolini Meandra postaja kritičen. Italijanski posredovalec, ki je do-
ložen za Angoro, ni mogel nadaljevati svojega potovanja in se je moral vrniti v Rim.

Poljsko-romunska zveza

Varšava, 1. julija. Državni zbor je odobril dne 3. marca v Bukarešti podpisano poljsko-romunsko pogodbo. Pogodba obvezuje obe državi, da se medsebojno podpirata, ako bi bila katera od njih bre povoda napadena na vzhodni meji. V slučaju napada bi si obe državi nudili pomoč z orožjem. Obe državi se obvezujeta, da se sporazumeta v vprašanju zunanje politike, v kolikor se zadeva to vprašanje odnošajev napram vzhodnim sosedom. Ako se vname obrambna vojna, ne sme nobena država samostojno skleniti miru ali premirja. Pogodba velja za pet let.

FRANCIJA V ORIENTU.

Pariz, 2. julija. (Izv.) Pred finančnim odsekom zbornice je ministrski predsednik Briand včeraj popoldne govoril o kreditih za vzhodno armado in je pri tem podal pregled o francoski politiki v Siriji in Ciliciji. Izjavil je, da se bo energično zavzel za to, da se potrošijo le najpotrebnejše vsote za vojaško zasedbo teh pokrajin. Končno je Briand še govoril o pogajanjih glede Gorenje Slezije in je dejal, kakor poroča «Petit Parisien», da se je ondi položaj zadnje dni znatno zboljšal.

Vprašanje ljubljanskega župana

Beograd, 2. julija. (Izv.) Poslanec Brandner (NSS) je danes vprašal ministra Kukovca, zakaj se še ni predložila kroni potrditev Antona Peska za ljubljanskega župana. Minister dr. Kukovec je opozoril poslanca Brandnerja na naredbo njegovega lastnega govora v ustavotvorni skupščini, glasom katerega so za A. Peska glasovali združene tudi stranke, ki so proti jedinstvu države in celo komunisti. Minister dr. Kukovec je pojasnil poslancu Brandnerju, da sicer to vprašanje ne spada v njegovo kompetenco, da bi pa v interesu države ne mogel priporočiti kroni tako izvoljenega župana v potrjenje, ampak je osebo, ki je izvoljena na pozitivnem ustavnem programu.

KONGRES RUSKIH DIJAKOV.

Praga, 1. julija. (Izv.) «Tribuna» piše, da so sklenili ruski dijaki v Pragi sklicati kongres vseh ruskih dijakov, ki študirajo izven Rusije.

RAZKRITA ZAROTA V LONDONU.

Pariz, 1. julija. Iz Londona se javlja, da je policija zasledila veliko zaroto, ki je imela namen, umoriti več ministrov in visokih državnih uradnikov. Izdane so obširne varnostne odredbe.

Nova razkritja o komunistični zaroti

TERORISTIČNA AKCIJA V BAČKI. — DUNAJSKI PREDČASNI MANIFESTI.

Zagreb, 2. julija. (Izv.) Danes je bil telefonično pozvan v Beograd tukajšnji višji državni pravdnik dr. Aleksander ki se smatra kot eden najboljših strokovnjakov v kriminalnih stvareh da razišče in pojasni nekatere momente, ki so dovedli do atentata na prestolonaslednika regenta.

Beograd, 2. julija. (Izv.) V zvezi z atentatom so bile izvršene številne aretacije v Novem Sadu. Aretirane so bile vse osebe, ki so sodelovale pri teroristični akciji in uničevanju železnih prog v Bački na dan atentata. Imena je izdal aretirani študent Nikolić. Pričakovati je še nadaljnjih aretacij.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Boljševiška podružnica na Dunaju je bila tako prečiščena, da se bo atentat v Beogradu posrečil, da je izdala proglas na jugoslovanski proletarijat, da dan pred Vidovdanskim proslavo. V proglasu se pozivljajo komunisti, naj takoj po uboju regenta in Pašića definitivno razbijejo kapitalistični režim: Proglas končuje z besedami: Proletarci Jugoslavije čestitamo Vam na Vašem obojenju.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Ker je skupščina sklenila izročiti poslancev vlade Copicja, Filipa Filipovića in Nikolo Kovačevića, so bili vsi trije sinoči po-

končani seji konstituyente aretirani in izročeni policijskim oblastem. Copic in Filipovići sta se z konstituyente podala preko Terazij v Skopljski ulici, kjer sta bila aretirana in z avtomobilom odvedena na policijo. Kovačević je bil aretiran pri hotelu «Slavija». Vsi trije so bili danes zasliševani.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Pri nadaljnjem zasliševanju radi poskušene atentata sta slugi komunističnega kluba Jovanović in Rafajlović izpovedala sila obtožbo za aretirane komunistične poslance.

Beograd, 2. julija. Iz Turške Kaniže je prisklela v Beograd deputacija, ki je prispela v Beograd deputacija, ki zila je čestitke regentu v imenu prebivalstva Kaniže in izjavila, da Stejčić vobče ni njihov meščan, ker od svojega drugega leta ni več bival v Turški Kaniži, marveč na Madžarskem, in to večinoma v Budimpešti.

Beograd, 2. julija. (Izv.) K včerajšnjemu poročilu o aretaciji komunističnih poslancev doznavamo, da je bilo mogoče čuti rezultata glasovanja izročiti tudi Kovačević, ker je obtožen skrivde pri atentatu na regenta. Pri glasovanju so pa komunisti delali takšen hrup in vik, da ni bilo mogoče čuti rezultata glasovanja o izročitvi tretjega poslanca.

Kriza v Italiji

BONOMI PREVZEL SESTAVO KABINETA. — ORLANDO NA VIDIKU. — NOVE LJUTE NOTRANJE BORBE.

Rim, 2. julija. (Izv.) Bonomi je prevzel nalogo, sestaviti nov kabinet. Zunanji portfelj namerava ponuditi referntu zborničnega odseka za zunanje zadeve, posl. Navi.

Rim, 2. julija. (Izv.) Zatrjuje se, da se tudi Bonomijsva misija ne bo posrečila, ker so klerikalec proti njemu. V ospredje stopa bivši predsednik Orlando. Kralj je v stalnem stiku s Giolittijem.

Rim, 1. julija. De Nicola je odklonil sestavo kabineta, ker je nacionalistična opozicija vstrajala pri svojem zunanje-političnem programu.

Rim, 2. julija. (Izv.) Gabriele d'Annunzio je poslal fašistovskemu poslancu mesta Rima Roccu pismo, v katerem ga pozivlja, da naj fašisti s svojo največjo in ako potreba tudi zadnjo energijo upro vsaki možnosti, da se pojavita na italijanskem političnem polju imeni Sforze in Bonomijsva. V pismu pravi d'Annunzio: Vi ste napadli izdajalec Sforzo, zato morate z vsemi silami preprečiti prihod novega izdajalec Bonomijsva. Da masšuje te tragične dogodke na Reki. Italijanski narod bi moral z narodnim dekretom preprečiti nositi Sforzi zgodovinsko ime, ki ga nevreden izdajalec nosil.

Florenca, 2. julija. (Izv.) Kot v maščevanje za ubijete fašista markija Barga-
glia so fašisti ubili dva znana komuniste. Položaj v Toskani med komunističnimi koloni je jako resen, ker se pripravljajo na veliko akcijo proti veleposest-

nikom. Vsa toskanska aristokracija je pobegnula iz svojih letovišč v mesto, posestva je okupirala vojska. Delo na polju skoro popolnoma potiva.

Rim, 2. julija. (Izv.) Med socialisti in fašisti so se te dni v parlamentu vršile pogajanja, da prenehajo napadi in medsebojni napadi med obema strankama. Kot se zatrjuje se je dosegel med obema strankama načelni sporazum, o katerem so še ne vedo nobene podrobnosti, ve se, le toliko, da obsega kakih deset točk. Socialisti so izjavili, da se bodo izogibali vsake manifestacije, ki bi se mogla smatrati kot protivna italijanskemu zornju in da bodo priznali vse fašistovske organizacije. Fašisti obljubljajo, da bodo respektirali sindikalne in stanovske organizacije; obe stranki vložiti v zbornici predlog, da naj se na državne stroške povrnejo vse škoda, ki so nastale v zadnjih socialistično-fašistovskih pobojah. Ko bo dosežen popoln sporazum, se tekst istega objavi v glasilu socialistov Avantiu in glasilu fašistov «Popolo d'Italia».

Genova, 2. julija. (Izv.) Kraljeva organizacija fašistov je priredila danes demonstracijo proti fašistovskemu poslancu Olandiniu, ki je glasoval za zaupnico Giolittiju in Sforzi. Priredili so shod na katerem so zahtevali, da se Olandini odpove svojem mandatu. Po shodu so hoteli prirediti demonstracijo pred jugoslovanskim konzulatom, kar je pa policija preprečila.

ŽELEZNIŠKI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO.

Beograd, 2. julija. (Izv.) Ministrski svet je odobril končno redakcijo pogodbe glede železniškega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko. Promet se začne dne 10. t. m. Uvedejo se trije brzovlaki, in sicer Beograd-Budimpešta čez Subotico, Zagreb-Budimpešta preko Gyegenyesa in Ljubljana-Budimpešta preko Pragerskega. Vozili bodo tudi direktni tovorni vlaki.

AMERIKA IN NEMCIJA.

Washington, 1. julija. Senat je z 38 proti 19 glasovom odobril resolucijo poslanske zbornice, da se naj smatra vojno stanje Amerike z Nemčijo in Avstrijo za končano. Čim bo predsednik Harding mirovno resolucijo podpisal, bo Amerika odpravila svojo četo iz Poranije. To se bo najbrž izvedlo na ameriški narodni praznik 4. julija.

KATOLISKI KONGRES V SUBOTICI.

Zagreb, 1. julija. (Izv.) Klerikalni kongres v Subotici se pripravlja s polno paro. Agitacija je v polnem teku, duhovniki agitirajo v cerkvi in izven nje. Napovedali so se vsi škofje in papežev muncij v Beogradu.

TRIANONSKA POGODBA PRED FRANCOŠKIM PARLAMENTOM.

Pariz, 1. julija. Komisija senata je po poročilu senatorja Reynalda odobrila trianonsko mirovno pogodbo.

PRORACUNSKJE DVANAJSTINE ZA L. 1921.

Beograd, 1. julija. Ker se delo za izvršitev proračuna ni moglo končati, so bo regentu predložil v podpis zakon o dvanajstih do konca leta 1921, ko se začne redno proračunsko leto. Ena izmed glavnih odredb v tem zakonu je pooblastilo, da finančni minister sme izvršiti koncentracijo finančne uprave v državi, kakor je to hotel storiti pokojni Kosta Stojanović.

POLOŽAJ V GORNJI SLEZIJI.

Berlin, 2. julija. (Izv.) Dne 5. t. m. je zadnji dan za razorožitev poljskih in nemških prostovoljskih čet v Gornji Sleziji. Uprava cele države preide zopet v roko medzavezniške komisije, ki je proglasila obsežno amnestijo.

Curih, 2. julija: Berlin 7.975, New York 5593, London 22.16, Pariz 47.60, Milan 29.25, Praga 8.10, Budimpešta 2.20, Zagreb 3.825, Bukarešta 9.—, Varšava 0.275, Dunaj 0.90, avstrijske krone žigovane 0.925.

Aneksijska proslava v Postojni

Češki nasilnost. Aretacije naših ljudi.

Postojna, 2. julija. Jutri se vrše v Postojni aneksijske proslave, katerih se udeležijo tudi civilni guverner Mosconi. Ker prebivalstvo v veliki večini — z nekimi žalostnimi izjemami — ni hotelo okrasiti svojih hiš z zastavami, so fašisti priredili javno kolekto in izsiljevali denar, za katerega so nakupili zastave, katere so razobesili v vsakem kotu, na vsakem drevesu. V teku današnje noči je pa večina teh zastav na nepojasnen način izginila. — Danes, na vse zgodaj, so karabinjeri začeli s preiskavami in zapirali okoli 60 Slovencev, ki jih imajo na sumu, da so v zvezi s nestalimi italijanskimi zastavami. — Poslanec dr. Wilian je vložil proti nasilju, s katerim se sili naš element k aneksijskim proslavam, ki jih vzpizarja razni neodgovorni elementi, da bi izrazil nemire, oster protest.

Kot podpredsednik je vstopil v slavnostni odbor postojnski gerent Josip Dovgan in na laško-slovenskih lepokih, ki pozivljajo Postojnčane na slavnost, so kot člani izvrševalnega odbora podpisali: Fran in Milan Kutin, Andrej Perko in kot predsednik Franc Krajner. Mnogi Postojnčani so darovali — priznati se mora, da večinoma pod terorističnim pritiskom fašistov — za proslavo prispevke do 500 in 1000 lir. Med prebivalstvom vlada veliko ogorčenje.

Po svetu

— Zakaj je odgojena konferenca nasledstvenih držav. Ko se je konferenca nasledstvenih držav, ki bi se morala sestati te dni v Portorose odgodila na nedoločen čas, se je zatrjevalo, da se je to zgodilo samo zaradi tehničnih ovir. Sedaj pa poročajo iz Rima, da so vzroki popolnoma drugi in da tiče mnogo globlje, nego se je to trdilo v prvih poročilih. Jasnje je, da vladajo med velikimi silami načelna nasprotstva, da pa ta nasprotja niso prav nič manjše med posameznimi državami male entente. Vprašanja, ki bi se morala reševati na konferenci nasledstvenih držav, so sicer v glavnem gospodarskega značaja, a vezana so tako ozko tudi s političnim, da jih večkrat ni mogoče ločiti. Zato je nemogoče razpravljati razna gospodarska vprašanja, a da se ne bi dotaknila tudi politična. Zato so že prve predpriprave za konferenco nasledstvenih držav pokazale, da teren za njo še ni dovoljno pripravljen. Odgovitve konference je bila neobhodna. Na Dunaju, kjer so pričakovali, da bo ententa prisilila zlasti Jugoslavijo, in Avstrijo na velike koncesije v prid Avstriji, vlada veliko razočaranje in li sti pišejo, da je ententa zopet izgubila na svojem moralnem prestižu.

— Štrajk bančnih uradnikov na Češkem se je poostil. Banke so stavkujočim uradnikom odpovedale službe ter odtegnile prokuro. Uradništvo je sklenilo poostiti svojo taktiko.

— Predsednik Masaryk zapusti dne 16. julija otok Capri. Kakor poroča praški «Čas», bo predsednik na potu v domovino neoficijno posetil italijanskega kralja. Ali se bo na avstrijskih tleh sestal s predsednikom Hainischem, še ni gotovo. Masaryk, ki je zopet popolnoma zdrav, se po vrnitvi v domovino poda še za nekoliko časa v grasičino Lana, ki jo je češka država kupila kot letovišče za predsednika.

— Rusija in Grška. Brezlično poročilo iz Moskve potrjuje vesti, da je grška vlada obvestila sovjetsko via-

Čuj nas, zemlja

(Spesnil Radivoj - Petruška - Peterlin, za moški zbor uglasbil Emil Adamič.)

Čuj nas, zemlja,
čuj nas, nebó,
nemí osvete
pesem pojó!

Morje zabučí,
brate naučí,
sestre iz Istre,
iz Trsta, od Soče,
naj ne shladí
srce se jim vroče.

Burja zatúli,
da bi te čúli,
sestre in bratje
na tleh Korotana:
naj bo v spominu
težka jim rana.

Pride spet dan,
čez goro, čez plan,
vstal bo ves narod
svoboden, močan.
Plačal bo vrag,
kar storil je zlega.

Taka je naša
sveta prisega!
čuj nas, zemlja,
čuj nas, nebó:
nemí osvete
pesem pojó!

To po vsebini in uglasitvi veličastno molitev, zakletev in prisego zapojeta moški operni zbor in moški zbor «Ljubljanskega Zvona» v nedeljo zvečer v opernem gledališču na slavnostni akademiji

do, da se nanaj v njo v vsemu smislu, ker sovjetska vlada moralno in materialno podpira turške nacionaliste, Francosko časopisje, ki prinaša to vest, se norčuje iz grške megalomanske politike, ki je jasen dokaz ne-resnosti in nerazumevanja današnjega položaja na Vzhodu od strani grških političnih faktorjev.

— Nadaljevanje nemško-francoskih pogajanj. Dne 29. junija so se v Parizu nadaljevala pogajanja, ki so se pričela v Wiesbadenu. Nemška delegata sta dr. Bergmann in Seeheimer.

— Korfanti pozivlja vstaje k miru. Vodja poljskih vstajev Korfanti je objavil razglas, v katerem objavlja, da se bo poljski pokret likvidiral in pozivlje poljsko prebivalstvo k redu. Pravi, da je treba počakati, da zavestniki izpolnijo svoje obljube in da se Gorenja Slezija čimprej spoji z domačo zemljo. «Ratiborer Zeitung» javlja da je izdal vodja poljskih vstajev razglas, v katerem javlja, da bo zopet pričel borbo z Nemčijo, če bo treba.

Politične beležke

— Po atentatu na regenta Aleksandra. Češkoslovaški poslanik Kalina je v imenu predsednika češkoslovaške republike Masaryka izročil predsedniku vlade Pašiču njegove čestitke zaradi ponesrečenega atentata. V Sarajevu so se vršile proti komunistom velike demonstracije, množica je pretepla nekaj znanih komunistov.

— «Objektivno poročanje». Tržaška «Edinost» je napisala uvodnik o ustavi Jugoslavije, ki skuša vzbuditi vtis, da je objektivna. Pravilno pravi članek, za sebe in list: «Mi se ne maramo in ne smemo vtikati v politične spore naših bratov. Zgodovina bo pokazala ali je ustava dobra ali ne.» Kdor pa zna čitati med vrstami, vidi takoj, da je tendenca članka povsem druga. Tokrat ni avtorju uspelo skriti konjskega kopita. Vidi se mu zadoščenje na obrazu, ko citira Trumbičev vzklik pri glasovanju, pa vidi se tudi njegovo mežikanje, ko na brzo roko ta vzklik falzificira. Članek «Edinosti» pravi, da je zaklical dr. Trumbič: «Kdor je proti tej reakcionarni stvari, ta je za državo!» V zmislu teh besed bi torej Trumbič bil sankcioniral predvsem gospode klerikalne abstinente. To je članekju «Edinosti» pri srcu. Toda Trumbič je dejal: «Proti slabi ustavi». In dostavil je, da se energično odbrani soseščine separatistov: «Živelo narodno edinstvo!» Mi smo že opetovano opozorili na podobne zlorabe, ki si jih dovoljujejo gotovi gospodje z organom naših neodrešenih bratov. Vidimo, da jim bo treba v bodoče posvečati več pozornosti.

— Zajedničarji in Sokolstvo. Osijska radikalna «Straža» javlja, da je osijska krajevna organizacija Hrvatske Zajednice pozvala svojega člana, osijskega župana dr. Hengla, da mora odložiti vse javne funkcije, katere mu je poverila stranka. Kot razlog navaja «Straža» lepi, patrijski in z jugoslovanskimi idejami prožeti govor s katerim je župan Hengl pozdravil Sokole na Vidovdanskem zletu v Osičku.

— Reformna radikalna stranka. Iz Beograda javljajo, da namerava poslanec dr. Momčilo Ivanič, ki so ga izključili iz radikalnega kluba ustanoviti v zvezi s Stojanom Protićem in nekaterimi starimi vojskovodnimi radikali reformno radikalno stranko. O akciji g. Protića v Vojvodini smo že poročali. Gospod Protić hoče zbrati okrog sebe konzervativno radikalne kroge, ki ne odobravajo «modernistične» po-

povodom kongresa Udruženja jugoslovanskih igralcev. Prelovec.

Silvenska narodna lirika

Mlad Hercegovce je poročal o slovenski narodni liriki, t. j., o zbirki slovenskih narodnih pesmi, ki jo je uredil in lani izdal Janko Glaser.

Slovenske narodne pesmi so «večinoma resne, skoraj elegične», pravi Glaser, a Hercegovce dodaja: «Naše sevdalinke, ljubavne pesmi, so še elegičnejše. Celo fantovske (bečarske) naše pesmi izvajajo elegično.»

Katero se Vam zde lepše, slovenske zaljubljene ali Vaše sevdalinke? «Naše sevdalinke.» Ali Vas ne moti pri tem jezik? Morda. Brezdvomno pa je lepa tista: «Pelje, pelje ozka steza» (40) in pa: «Sem mislil snoci v vas iti» (52) — «Moj oča imajo konjca dva» (52) — naša hercegovska pesem bi k konjšu dela še junaško orožje —; odlična je «Stoji, stoji tam lipica», a še posebno ona: «Imel sem ljubico, pa sem jo zgubil».

Kaj pa pravite k pesnim o prirodi? «Takih pri nas v Hercegovini ni. Prav posebno mi ugaja ta-le slovenska (str. 22): «Hrast se bode ženi, bukev si košato vzel za ženo — ženo ljubljeno.»

«Tudi vina ne slavimo v naši narodni liriki, niti v vinski Dalmaciji ne. V slovenskih pesmih pa vživa vino silno slavo.» Zato pa kraljevič Marko pije vino! Da, polovico popije, polovico pa šaren daje. Omenili ste humor. Kaj mislite o tem? «Humoristični pesmi tri nas

itike občuduje naš stranka. Dosegal pa še ni imel uspeha, akoravno javlja: jo zajedničarski in klerikalni listi najmanj po enkrat na teden, da je «zopet na površju».

— «L'Homme libre» proti zeleni knjigi. Francoski dnevnik «L'Homme libre» povesča italijanski zeleni knjigi o jugoslovansko-italijanskih pogajanjih obširen članek, v katerem se ostro obrača proti francoski diplomaciji, ki je posredovala z raznimi pristiski v Beogradu in na ta način primorala Jugoslavijo na kapitulacijo. Nedostojnost tajne diplomacije je igrala veliko ulogo, kar nikakor ne služi v čast Francije, ki se je zavzemala za italijanske interese in podpirala Giolittia. List meni, da je skrajni čas, da se izgubi iz mednarodne politike diplomatska tajnost.

— Črnogorsko vprašanje. Italijanski nacionalisti in fašisti poskušajo oživiti «črnogorsko vprašanje» v trenutku, ko je celo sama italijanska vlada, ki je to vprašanje vzdrževala v življenju, naredila križ preko istega. Sforza in Giolitti sta v tem oziru podala jasno izjavo; sklicevala se na dejanski položaj, ki je nastal po podgoriški skupščini, volitvah v konstituinto in po rapalski pogodbi. Za italijansko diplomacijo črnogorskega vprašanja ni več, tudi za ostale velesile ga ni, in vsaka italijanska vlada, ki bi ga hotela načeti znova, bi ostala popolnoma osamljena. Odločno stališče v tem vprašanju je zavzel milanski «Secolo», ki pravi: Zakaj obtožujete grofa Sforzo? Zato ker ni priznal črnogorskega vprašanja? Ali sta storila to Sonnino in Orlando, ki sta imela zato dovolj prilike pred vrhovnim svetom! Zakaj se nista zavzela, da pridejo črnogorski delegati na mirovno konferenco? Kje so bili takrat Tittoni, Scialoja in Nitti? Črnogorci so govorili sami, zborovali so v Podgorici, poslali svoje zakonite predstavnike v beograjsko konstituinto! Sforza je s tem aktom računal, kot vsa evropska diplomacija, ali je mogel oživiti v Rapalu črnogorsko vprašanje, ki bo onemogočilo vsak sporazum med Jugoslavijo in Italijo? Z našega italijanskega stališča, je črnogorsko vprašanje stvar, ki bi mogla izzvati konflikt med obema državama. Zato je politika onih, ki hočejo oživiti črnogorsko vprašanje, jako nevarna in riskirana, ker ne ogroža samo dobrih odnosov med Jugoslavijo in Italijo, taka politika ogroža evropski mir, in Italija bi se našla v tem vprašanju popolnoma osamljena med evropskimi kabineti.

— Obrambni vestnik. Potujčevanje naših krajevnih imen na Primorskem se ni pričelo šele sedaj po končani vojni. Ze tekom svetovne vojne so Italijani poitalijancili vsa imena na ozemlju, na katero so reflektirali. S tem poslom so se bavili do vseh podrobnosti. V. E. Barocelli, E. de Toni in Carlo Errera. Izdali so že leta 1917. zbornik, kjer so vsa imena «Italijanske Benečije» italijanizirani. (Pronuntario dei nomi locali della Venezia Giulia, memore della reale società geografica italiana, Vol. XV — Parte II). O načinu tega potujčevanja bi se dalo na široko razpravljati. Kjer niso mogli imen prestativati, so jih vsaj potvrdili; najmanj, kar so storili, je pa bila transkripcija v laški pravopis. Tako je iz Velike Kavke nastal M. Corvo Grande, iz Velike Dolčice pa Dolinetta Maggiore. Potujčena ali pa vsaj v tujo obliko obličena so vsa imena, ki se nahajajo na specijalkah. Ozemlje, ki prihaja v poštev, je pa vse ono, ki ga je Italija dobila v Rapalu, vrhu tega še ozemlje od Hotedražice preko Logatca, Planine, Cerknškega jezera, vstevši Bloke in Lož. Ravnotako tudi še Reka z Bakrom in vsemi istrijskimi otoki. Način, kako se naj prelevi naše ozemlje v po-

Obrambni vestnik

— Potujčevanje naših krajevnih imen na Primorskem se ni pričelo šele sedaj po končani vojni. Ze tekom svetovne vojne so Italijani poitalijancili vsa imena na ozemlju, na katero so reflektirali. S tem poslom so se bavili do vseh podrobnosti. V. E. Barocelli, E. de Toni in Carlo Errera. Izdali so že leta 1917. zbornik, kjer so vsa imena «Italijanske Benečije» italijanizirani. (Pronuntario dei nomi locali della Venezia Giulia, memore della reale società geografica italiana, Vol. XV — Parte II). O načinu tega potujčevanja bi se dalo na široko razpravljati. Kjer niso mogli imen prestativati, so jih vsaj potvrdili; najmanj, kar so storili, je pa bila transkripcija v laški pravopis. Tako je iz Velike Kavke nastal M. Corvo Grande, iz Velike Dolčice pa Dolinetta Maggiore. Potujčena ali pa vsaj v tujo obliko obličena so vsa imena, ki se nahajajo na specijalkah. Ozemlje, ki prihaja v poštev, je pa vse ono, ki ga je Italija dobila v Rapalu, vrhu tega še ozemlje od Hotedražice preko Logatca, Planine, Cerknškega jezera, vstevši Bloke in Lož. Ravnotako tudi še Reka z Bakrom in vsemi istrijskimi otoki. Način, kako se naj prelevi naše ozemlje v po-

ni ali vsaj malo. Humoristični so večinoma kratki aforizmi, kakor pregovori. Tista slovenska «čence Marina, ki hrusko pobira in jih v nedra deva» pa spominja povsem na neko Santičovo pesem.

Kako je sedaj z narodno epiko v Hercegovini? «Po ene ali dvoje gusle se še najdejo v vasi; so pa tudi vasi, kjer ne najdeš več gusel. Epike ni več. Epske pesmi dobivajo ljubavni, lirski konec.» Torej prehajajo v balade.

«Socialni pojmi slovenskih in naših pesmi so isti. Tudi slovenska pesem (88) ima dvojno pravico, eno za moške, druga za ženske. Izpremenil jezik nekaterih pesmi in intoniraj malo drugače, pa dobijo iz slovenske hercegovsko pesem.» Res? To je naš vtis?

Sodba naivnikov, t. j., takih, ki jim lastna preteklost ne moti pogleda, je resnična.

Zagreb, 1. julija Dr. Fr. J.

Češkoslov.-jugoslovanska liga

Pod tem naslovom je izšla 1.—3. številka revije, ki ji je namen razpravljati o naših kupnih vprašanjih in delati propagando za gospodarsko in kulturno zvezo med češkoslov. republiko in jugoslovansko državo. Ni dvoma, da je taka revija potrebna in da more prinesiti za oba naroda mnogo koristnega.

V tej številki imamo češke, slovaške, hrvatske oz. srbske in slovenske članke. Tudi to ima na sebi nekaj praktičnega.

popolnoma jasno vsaj bi zmal, je med vse mere obsoljanja vreden. Nam bo pa omenjena knjiga vedno lahko služila kot najboljši dokument, kdaj in kako so se imena potujčevala.

Mežiška dolina, ki je tako bogata na rudah, šteje po zadnjem štetju 15.095 prebivalcev, in sicer 7433 moških in 7662 žensk. Naših državljanov je 13.613, tujih 722, neodločenih pa 760. Z ozirom na materialni jezik je 21 Srbo-Hrvatov, 14.295 Slovencev, 34 drugih Slovencev, 2 Rumun, 17 Lahov, 717 Nemcev, 1 Madžar in 8 drugih. — Leta 1910. je bilo po obsevalnem jeziku 12.931 Slovencev, 3069 Nemcev, 5 drugih in še 132 inozemcev. Prebivalstvo je torej padlo za 1042 duš. Zelo se je zmanjšalo število Nemcev, do čim so Slovenci prav lepo napredovali. Od Koroške pripada za enkrat k Jugoslaviji 12 občin, in sicer Crna, Crnuče (del nekdanje občine Libelice), Dravograd, Guštanj, Koprivna (del občine Bela), Kotlje, Libuče (vzhodni del), Mezica, Ojstrica (brez Sv. Lovrenca), Prevalje, Sv. Danilj in Tolsti vrh. Razmejitev se na Koroškem še ni izvršila. Koroška je še vedno odprto vprašanje, ker je zadnji sklep vrhovnega sveta izrecno povdaril, da za enkrat še ne more vstreti Pašičevi zahtevi. Zelo interesantno je poročilo dunajske «Preše», ki pravi, da odide ententno osebo, ki je bilo zaposleno pri razmejitvi na Štajerskem sedaj na Zapadno Ogrsko. Koroška torej še vedno ni na vrsti, čeprav bi bilo naravno, da se tukaj nadaljuje z delom, ki se je na Štajerskem že končalo.

— Za Jugoslovansko Matice. Poročajo nam: Kranjčani so se domenili, da pohite danes 3. julija t. l. zelene Cerklje, kjer šolska mladina proslavi sprejete ustave z lepo mično igro, domoljubnimi deklaracijami in pesmicami v narečjih vseh treh plemen. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 2 K. Dohodek je namenjen Jugoslovanski Matici. —

V nedeljo dne 10. julija pohitite vsi na Prevoje h Kotlniku, kjer bo velika narodna veselica v korist družbe sv. Cirila in Metoda in Jugoslovanske Matice. Začetek ob 15 uri (3. pop.)

ODKRITJE VEROVŠEK-BORŠTIKOVEGA SPOMENIKA.

Danes, dne 3. t. m. ob 11. uri zbiranje kulturnih društev in korporacij pred opernim gledališčem. Malo pred pol 12. uri naznanijo fanfare otvoritev, pri kateri bo imel slavnostni govor predsednik ljubljanskega pododpora Udruženja gledaliških igralcev SHS Anton Cerar-Danilo. Ob pol 12. uri odkritje spomenikov. Takoj po odkritju spomenikov, zapoje zveza pevskih društev Davorin Jenkovo «Molitev», na kar sledi defiliranje zastav pred spomeniki in polaganje vencev posameznih korporacij, s čemur je oficijelni del odkritja končan. Vsa društva in korporacije se naprošajo, da se v slučaju kakih informacij obračajo na v to svrhu postavljene reditelje, katere je spoznati po mali maski, pripeti na levi strani prsi. Zvečer ob pol 8. uri bo slavnostna akademija v opernem gledališču in istočasno v dramskem gledališču dramska predstava «Gospodična Pavla». Pri Akademiji sodelujejo poleg našega še vsem priljubljenega kvarteta «Zika» še najboljši operne moči jugoslovanskih gledališč, kakor tudi celotni moški zbor «Ljubljanskega Zvona» ter zbor zagrebške in ljubljanske opere. Za vse druge ljubitelje gledališča, katerim bi ne bila možnost poseta predstav, je preskrbljena v hotelu «Tivoli» isti kakor tudi vse naslednje dni, domača nepriljubljena zabava, pri kateri sodelujejo pevci in igralci jugoslovanskih gledališč, kakor tudi delni gledališki orkester.

Slovenski članek je napisal minister Iv. Hribar (Vademecum Ligi), ki govori o nalogi in programu C.J.L. Liga ima namen zblíževati obe državi in buditi misel skupnosti v najbližjih vrstah. Tla za to delo so dana, kajti med obema narodoma je tradicijselno bratstvo. To je treba poglobiti in utrditi z vzgojo. Naša šola bo tu imela veliko nalogo.

Nato sledi poročilo o ustan. obnem zboru Lige, ki so o njem poročali tudi naši listi.

Inž. Jan Dvoraček podaja v daljšem članku misli o «Jugoslov.-češkoslov. trgovski zbornici», ki bo zanimala posebno naš trgovski svet. Da je to eno najvažnejših vprašanj med obema državama, je jasno, kajti ravno tu je rečno polje za razne misli, tu se more pokazati najbolj vrednost naših zvez.

Inž. Odon Para podaja nekaj «gospodarskih pripomb» češki izvoz v Jugoslavijo je po prevaru nazadoval. Piše podaja svoje misli, zakaj se je to zgodilo in navaaja nekaj nasvetov. kako bi se dalo temu odprmoči. Ta članek dobro spopolnjuje prejšnjega.

Praktičnega značaja je članek dr. Jurija Urala: Informacije o potovanju in bivanju v Jugoslaviji; sestavek bo dobro služil onim češkim gostom, ki pridejo letos na naša letovišča, na gore ali k morju. Ta članek je pisan izborno informativno in bi bil lahko nam za zgled, kako je treba skrbeti za informacije in reklamo. S tem je opravljeno delo, ki bi ga morali pravzaprav izvršiti mi sami.

Pod naslovom «Jugoslovanski kraji» najdemo Matošev feljton: More, ucie naše more! Tiskan je hrvatski in

Sokolski vestnik

Zupni zlet župe Ljubljana I. dne 31. julija 1921. v Ljubljani se vrši pri Sokolu II. ogromne predpriprave za to največje letošnje sokolsko prireditev v Ljubljani so v polnem teku. Bratska društva se pozivljajo k največji udeležbi. Prireditveni odsek prosi župna društva za točna in pravočasna poročila na izdane okrožnice.

Elektna loterija v korist «Sokolskega doma» v Novem mestu. Srečka stane en dinar. Razstava nekaterih dobikov v izložbi trgovine gospe A. Magdič v Ljubljani. Zrebanje se vrši dne 23. julija t. l.

Bohinjski «Sokol» naproša vsa bratska društva, ki nameravajo posetiti dne 10. julija prvi javni nastop Sokolstva v Bohinj, da mu najkasneje do dne 8. julija sporoče po dopisnici, koliko članov poleti ta dan v Bohinj. Ako nameravajo posamezna društva porabiti priliko, da poleti k slapu Savici, je bohinjski Sokol radevolje pripravljen, da skrbi jim do hotela «Zlatorog» in nazaj kmetske vozove za zmerne cene. Obvezna naročila morajo biti najkasneje do dne 7. t. m. v rokah tajništva bohinjskega «Sokola». Nakazila na vozove se izroče potem takoj po prihodu turistovskega vlaka. Opozorjamo pa, da moramo takih vozov preskrbeti za največ 80 oseb.

Sokol v Borovnici priredi dne 10. julija, ob priliki desetletnice svojega obstoja, veliko vrtno veselico, združeno z javno telovadbo in s sodelovanjem polnoštevilnega pevskega društva «Ljubljanski Zvon». Spored: telovadba, petje, srečolov, šaljiva pošta, javna dražba, ples in otvoritev «Pekla» — notranjskega Vintgarja. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 14.25. uri, odhod vlaka iz Borovnice ob 21.20. uri. Za jedilo in pijačo je dobro preskrbljeno. Začetek ob 16. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi vsa bratska društva, kakor tudi vse prijatelje sokolske misli, odbor.

Sport in turistika

Turistovski klub «Skala» opozarja vse svoje člane, da se sigurno udeležijo pogreba svojega, ravnokar izgubljenega tovariša Karla Tauzherja, ki se vrši v nedeljo ob 3. uri popoldne. Tovariši naj se zberejo točno ob trideset na 3. uro na pokopališču Sv. Kristofa pri mrtvašnici.

Viktorija, Zagreb: Ilirija. Na prostoru Ilirije se vrši danes nogometna tekma med Viktorijo, prvorazrednim klubom iz Zagreba in Ilirijo. Tekma se prične ob 18. uri, blagajna se otvori pol ure pred pričetkom.

Prvenstvo II. razreda. Na prostoru Sparte se vrše danes zadnje tekme za pomladno prvenstvo II. razreda. Ob pol 17. uri igra Primorje z Akademiki in ob 18. uri Sparta z Jadranom. Od izida teh tekem zavisí, ali pride na prvo mesto Primorje ali Sparta.

Sodniki za prvenstvene tekme. (Službeno od LNP.) Prvotna določitev sodnikov se spreminja sledeče: Tekmo Primorje: Akademiki vodi g. Betetto, tekmo Sparta: Jadran g. Kepec.

Na Črno prst. Turiste opozarjamo na novo pravkar otvoreno postojanko SPD: Malnerjevo kočjo pod Črno prstjo. Koča leži v veleromantičnem gorskem dolcu 5. minut zapadno nad planino, «Za Črno goro». Koča je dobro oskrbovana, ima jedro moško in žensko spalnico. Iz kočje na vrh Črne Prsti, je le pet četrto ure hoda. Dohod v Malnerjevo kočjo iz Bohinjske Bistrice je dobronaden in zelo položen 1 ur 45 do 2 uri in ves pot na Črno Prst brez vsake nevarnosti. Starega pota mimo zaenkrat opuščene in neoskrbovane Orožnove kočje za pristop ne priporočamo, ker je precej zanemarljen in naj se ga uporablja le za sestop iz Črne Prsti.

ima češke pripombe neznanih besedi. Služil bo torej za vajo v srbo-hrvaščini, obenem pa poda lepo delce našega domačega feljtonista.

Dr. D. Prochazka podaja pod naslovom «Bibliografski pripomočki», seznam naših knjig — o nas, oz. navodilo, kje se dobi tak seznam knjig. Mi nimamo svoje bibliografije. «Književni Vjestnik» je za silo izpopolnil vrzel. Za Čebe bi bilo treba seveda izdajati poseben seznam zanje važnih naših del, kakor bi bilo to tudi obratno precej umestno in praktično. Zato je dober seznam naših brošur pod naslovom: Jugoslovanske literarne novosti.

Na koncu imamo nekaj časopisnih odmerov o Ligi. Vsi češki listi so pozdravili «Ligo» kot organizacijo, ki ima za bodočnost obeh narodov velik pomen.

Med raznimi poročili je še mnogo zanimivega. Imamo poročila o sokolstvu, o vojaštvu, dijaštvu, turistiki itd.

Tudi naši listi so na Vidov dan objavili poziv za podobno Ligo pri nas. Ni dvoma, da se bo prijavilo mnogo članov in da bo mogoče v jeseni začeti z delom. Skupno glasilo bo omogočalo nadaljnjo organizacijo. Sokolski zlet v Osičku je bil znova manifestacija skupnosti. V naših letoviških bomo imeli priliko seznaniti se s češkimi gosti. Češki skauti pridejo k nam. Naš veltetv v Ljubljani bo privabil tudi češke trgovce. Vse se razvija naravno, tako kakor nam je določila usoda, da se krepimo in rastemo ramo ob ramo.

* **Zdravstveno stanje kralja Petra.** Iz Beograda poročajo, da je zdravstveno stanje kralja Petra popolnoma povoljno. V zadnjih dneh je prebil ves dan na soncu na terasi svoje vile na Topčideru. Po Petrovem dnevu odpotuje kralj Peter v kopališče v Arandjelovacu, kjer ostane do jeseni.

* **Čestitke prestolonaslednika.** Predsednik francoske republike g. Millerand, italijanski kralj Vittorio Emanuele, predsednik švicarske republike in predsednik avstrijske republike so čestitali prestolonasledniku-regentu Aleksandru povodom neuspelega atentata.

* **Zaobluba celjskega župana dr. Hraščevca** se bo vršila na prvi seji novega občinskega sveta, ki se bo vršila najbrže v sredo ali pa v četrtek. Po seji bo slavnostno privedel celjskega mešanaštva v proslavo izvolitve prvega slovenskega župana v Celju.

* **Potrđitev mariborskega župana.** Iz Beograda nam poročajo: Ljubljanska deželna vlada je potom ministrstva notranjih zadev predlagala v potrđitev novovoličnega mariborskega župana g. l. Orčarja.

* **Razveljavljenje županskih volitev v Ptaju.** Kakor čujemo, je deželna vlada ugodila pritožbi proti volitvi župana v Ptaju ter je volitev razveljavila.

* **Z ljubljanske univerze.** Za študijsko leto 1921/1922 so izvoljeni na ljubljanski univerzi: Za rektorja redni profesor dr. Gregorij Krek; za dekana filozofske fakultete redni profesor dr. Artur Gavazzi; za dekana juridične fakultete redni profesor dr. Rado Kušelj; za dekana medicinske fakultete redni profesor dr. Alfred Serko; za dekana tehnične fakultete redni profesor dr. Maks Samec in za dekana teološke fakultete redni profesor dr. Frane Grivec.

* **Razpisana ravnateljska mesta.** Razpisana so na državnih srednjih šolah in učiteljskih nastopna ravnateljska mesta: na državni realni gimnaziji v Ljubljani, na državni realni gimnaziji v Novem mestu, na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani in na drž. ženskem učiteljskem v Mariboru.

* **Nemška realna gimnazija v Ljubljani.** Za prvi razred tega zavraža se je letos prijavilo 10 učencev in sicer 8 Nemcev in 2 Rusi.

* **Spor za Naše zapiske.** Kakor smo poročali: je prešla zadruga «Socijalna Matica» v roke oficijalne JSDS in so bili dosedajni uredniki «Naših Zapiskov» gg. Prepeluh, dr. Lončar in Erjavce odstavljani. Imenovani trije gospodje razpoložijo sedaj izjavo, v kateri zatrjujejo, da se je «Socijalna Matica» l. 1920. neopravičeno polastila revije odenosno imena «Naši Zapiski», ki so last posebnega konzorcija, ter napovedujejo, da vložijo ugovor proti dogodkom in sklepom zadnjega občnega zbora «S.M.» Če ostane njihova pritožba brezuspešna bodo izdajali gg. Prepeluh, Lončar in Erjavce novo revijo pod imenom «Novi Zapiski».

* **Iz uradnega lista.** «Uradni list» deželne vlade za Slovenijo objavlja v šte. 73 organizacijski statut za kr. varnostno stražo v Sloveniji in za deževne v Sloveniji.

* **Udruženje gledaliških igralcev SHS v Ljubljani** nam sporoča, da je primorano spremeniti vspeled za časa «kongresa» v toliko, da se igra v sredo 6. t. m. opereta «Poljska kri» in v četrtek 7. t. m. drama «Pljusak», to pa valed tega, ker je godba Dravsko divizije v četrtek drugje zaposlena. Toliko cenjenemu občinstvu na znanje.

* **Decji dan v Ljubljani.** Brutto dohodki dečjega dneva v Ljubljani znašajo 440.69, stroški (nabava znakov in odkupnino) 7110 K, čisti donosek znaša 36.959 K. Da se je nabrala ta vsota gre v prvi vrsti zasluga Kolu jugoslovanskih sester in neumornim nabiralcam. Vsem, ki se na kakršnikoli način pripomogli k dobremu uspehu dečjega dneva v Ljubljani, se prav iskreno zahvaljujemo. Poverjenstvo za socialno skrb, oddelek za zaščito dece in mladine.

* **Izprememba posesti.** Poštna uprava je kupila takomenovano Virantovo hišo na St. Jakobskem trgu v Ljubljani, ki je bila doslej last «Krajske hranilnice». Kupnina znaša 6.500.000 kron. Razen poštne in brzojavnega ravnateljstva, ki se nahaja sedaj v Kresnici, se presele v Virantovo hišo vsi poštni oddelki, ki izpraznijo poslopje Filharmonije na Kongresnem trgu in šolo na Vrtači. Glavni poštni urad ostane v poštne poslopju v Prešernovi ulici.

* **Preizkušnje iz državnega računstva** se začne v poletnem terminu v četrtek dne 28. julija 1921. Prošnje je vložiti do 14. julija pri predsedniku izpraševalne komisije (finančni računski oddelek) v Ljubljani.

* **Umrl je v Ljubljani gosp. Simon Weissbacher,** mestni tesarski mojster in hišni posestnik na Dunajski cesti št. 66. — N. v m. p.!

* **Bolnišnica blagajna samostojnih obrtnikov** vabi vse svoje člane k pogrebu podnaslednika Simona Weissbacherja dne 4. julija ob 4. uri popoldan s Dunajske ceste št. 66. — Načelstvo.

* **Za posestnike na ljubljanskem barju.** Razdelni izkazi o letošnjih pripravih prizadetih barjanskih posestnikov za povračilo posejila v svrhu osuševalnih del na barju, so 8 dni na vpogled v mestnem ekspeditu. Mestni trg št. 27, III. nadstr. Tozadevni razglas je nabit na mestni deski.

* **Gradnja ambulatorija na Mirju.** Prejeli smo: Gradnja ambulatorija na Mirju povzroča menda nekaterim, ki stanujejo tam v bližini mnogo nepotrebnih skrbi v zdravstvenem pogledu. V pomirjenje javnosti bodi povedano, da namerava invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrbstvo zgraditi na kupljenem bloku ortopedsko bolnico in v poslopje za državno protezno delavnico ter svoje uradne prostore. Kot poseben objekt je mišljen ambulatorij, kjer bo samo preiskovalnica za notranje bolezni, nikdar pa ne bolnica za tuberkulozne. V bližnjem času bo ta ambulatorij služil za zdravljenje kirurških in ortopedsko bolnih invalidov, dokler ne bosta zgrajena druga dva večja objekta. Sicer pa je mestna zdravstvena oblast ves našt na tudi s higijenskega stališča proučila in ni našla nikalnih pomislekov v higijenskem pogledu. Zdravstvena nevarnost je za sosesčino popolnoma izključena.

Iz St. Ruperta pri Mokronogu se nam starši pritožujejo, da ondotni župnik ni hotel dati odvzeta otrokom, ki tolovadijo pri «Sokolu». Zgodilo se je slučaj, da so prišle deklice jokaje od spovedi, ker niso dobile odvzeta in so zahtevale od staršev, da jih izbršejo pri Sokolu. Zdi se nam, da bohejo nekateri prečistiti gospodje na vsak način pospositi, da se na podlagi splošnega načela, ki ga vsebuje kancelparagraf v ustavi, čimprej silede zakon s občutnimi kaznimi za prenapeteže v njihovih vrstah.

* **Brzovlazi za Rogoško Slatino.** Počeniš s 6. t. m. bodo dunajski in beograjski, odnosno zagrebški brzovlazi ustavljeni tudi na postaji Grobelno ter bodo imeli od tam zvezo z Rogoško Slatino.

* **Graf Begouen v Celju.** Dne 1. julija je prispel graf Begouen s avtomobilom v spremstvu dr. Zolgerja in mariborskega okrajnega glavarja Lajniča v Celje, kjer ga je pozdravil celjski okrajni glavar. Popoldne se je preko Šoštanja, Velenja in Slov. Bistrice vrnil v Maribor.

* **Smrtina kosa.** Dne 1. t. m. je umrl v celjski javni bolnici vpokojeni višji geometer in major, g. Vinko Prešeren. Imel je sušico v grlu.

* **Ustavna proslava v Mariboru.** V Mariboru so v soboto dne 2. julija proslavili sprejetje ustave s slovesno službo božjo v stolnici. Slavnosti se je poleg državnih predstavnikov udeležilo mnogobrojno občinstvo.

* **Klerikalni obrekovalci pred sodiščem.** Te dni se je vršila v Mariboru razprava proti klerikalnemu agitatorju kovaču Matevžu Mastenu, ki je o priliki občinskih volitev v Ormožu dolžil dr. Lašiča slabega gospodarstva z občinskimi premoženjem. Razprava je trajala 12 ur in je bilo zaslišanih 27 prič. Z ozirom nato, da je Mastena zastopila pisava «Straže» in ker se je zavezal, da poravnava stroške in javno prekliče in obžaluje vse naloževanje, je tožitelj privolil v poravnavo.

* **«Hitrozi» v Mariboru.** V Mariboru se je ustanovila delniška družba «Hitrozi», ki prične že ta teden z gradnjo stanovanj po ameriškem vzorcu. Hiše bodo zgrajene iz betonu podobne mase in bodo izgotovljene v 14 dneh. Stale bodo 80.000 do 100.000 K. Prvo, ki bo služila za vzorec, zgradi lesna družba «Drava».

* **Velika veselica Tržačanov.** V nedeljo, dne 3. julija prireda tržaška mešanska in okoličanska društva v Narodnem domu pri Sv. Ivanu veliko narodno slavo v korist istrskim žrtvam. Udeležba obeta biti sijajna, vsaj je že samo pevec prijavljenih nad 300. Na slavo pride tudi predbojevnik primorskih Jugoslovancev dr. Wilfan, ki bo imel velik govor. Ob tej priliki apeliramo na Tržačane in Primorce, ki so med nami, da se tudi oni spomnijo istrskih žrtv in da na dan prve večje veselice Tržačanov pobirajo prispevke za Jugoslovensko Matico.

* **Nov papirnat denar v prometu.** Včeraj je prišel v promet novi papirnat denar za 25 par, torej v vrednosti ene krone. Novi bankovec ima na prednji strani sliko Jelačićevega spomenika v Zagrebu.

* **Za uradniške vojake.** «Prosveta» poroča, da se bodo v smislu sklopa ministrskega sveta vsem uradnikom, ki so se udeležili vojne kot vojaški obvezanci, računala vojna leta dvojno. Sklep se bo kot posebna odredba upošteval v finančnem zakonu za leto 1921/1922.

* **Kmetijski poduk v ljudskih šolah.** Kmetijsko ministrstvo je sklenilo predlagati ministrstvu prosvete naj bi se poleg ostalih predmetov v ljudskih šolah uvedel tudi poduk iz vinogradarstva in sadjarjeve zlasti v onih krajih, kjer se negujejo te panoge kmetijstva.

* **Kurz za bolničarke.** Odbor «Rudečega križa» v Beogradu nam poroča, da se osnuje v Beogradu kurz za bolničarke, ki bot Rajar tri leta. Kandidatnje morajo biti zdrave, ne nad 30 let stare, neomežene. Zahteva se nižja gimnazija ali tej odgovarjajoča šolska izobrazba. V internatu dobe hrano, stanovanje, uniformo in 100 dinarjev mesečno. Po dovršenem kurzu jim je zagotovljena služba z uradniško plačo in s pravico do penzije. Rok za vlaganje prošnje poteče 15. julija.

* **Hajduštvo v Črni gor.** Načelnik okruha belopoljskega javlja: Tričetrt ure od Belopolja je bil dne 29. junija ubit in oropan sodni tajnik Aleksa Sa-

voj, katerega ime je bil oropan tudi potestnik Jagoš Brković iz Belopolja, ki je bil s šestimi krogliami obstreljen in smrtno-nevarno ranjen. Hajduki so bili v vojaški uniformi in jih zasleduje oddelek vojaštva in žandarmerije.

* **Zopet tolpa ponarejevalcev bankovcev.** Dunajski policija je prišla več članov konzorcija, ki je ponarejal bankovce in kateremu se je posrečilo podtakniti nekaterim dunajskim bankam za 500.000 K ponarejenih češkoslovanskih bankovcev po 500 K. Arretiran je bil m. dr. vsedliški profesor Julij Mešzaros iz Budimpešte. Družba je doslej ponaredila za 5.763.000 češkoslovanskih kron bankovcev.

* **V gnojnel utonil.** Dne 30. junija je na doslej nepojasnen način padel v greznico celjskega mestnega oskrbnitstva 6 letni Janko Kranjc, sin mestnega hlapeca in utonil.

* **Nesreča.** Včeraj popoldne sta v Krčevini pri Mariboru blizu trgovine Rudl trčila dva s senom obložena voza. Pri tem je padla 63 letna vdova Helena Hubman na tla in si pri padcu polomila praber in ranila na levi nogi. Prepeljali so jo takoj v bolnico v Maribor.

* **Brezsrčen oče.** Svojo ženo in 6 otrok je zapustil in pobegnil baje z neko drugo ljubico sluga mariborske državne realke Ferdinand Lepenšek.

* **Ogenj na dravskem železnem mostu v Mariboru.** Včeraj, okoli 14. ure, so se na dravskem železnem mostu v Mariboru na neznani način vnelo lesene mostnice, kar bi kmalu povzročilo eksplozijo pod mostom napeljana glavne plinove cevi. Gostilničar Prohaska, ki je opazil ogenj, je takoj poklical poljejo in gasilce, ki so se pravočasno preprečili nesrečo. Škoda ni velika.

* **Najden stoplejec.** V potoku Sušici pri Toplicah so našli to dni mrtvega čevljarskega pomočnika Ivana Luknika iz Ljubljane. Bil je božjasten in je utonil v plitvi vodi.

Šah

I. jugoslovanski šahovski glavni turnir ter šahovski kongres priredi «jugoslovanski šahovski savez» od dne 15. avgusta do konca avgusta tekočega leta. Prvi zmagovalce pride v vrsto jugoslovanskih mojstrov. Turnir se vrši v Sloveniji — po najnovejših informacijah najbrže v Celju. Določenih je več dani; prvo daniilo bo znašalo, kakor poročajo hrvatski listi, 5000 kron; udeležnikom turnirja se predvidoma povrnejo stroški. Oficijelni program se objavi pravočasno, ker se sedaj vrše predpriprave.

Mat v dveh potezih. — Beli kralj na h7 (K h7); bela dama na d4 (D d4); beli stolp na c5 (T c5), beli tekač na b5 (L b5); beli konj na d7 (S d7); črni kralj na a5 (K a5); črna dama na f1 (D f1); črni tekač na c6 (L c6); črni kmet na b4 (h4); črni kmet na f5 (f5); črni kmet na h6 (h6). Beli na potezi stavi v drugi potezi mat.

Družabni šahovski večer priredi ljubljanski šahovski klub v klubovem lokalu, Sv. Jakoba trg, gostilna «Lazar» v soboto dne 9. t. m., k kateremu vabi vse šahiste in ljubitelje šaha. Cenjene dame dobrodošle. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop vsem prost.

Zanimivi spor pri šahovski partiji. V šah-klubu v Ljubljani sta igrala gospoda L. in J. partijo, pri kateri je prve mu grozil mat v naslednji potezi. Zato proš svojega nasprotnika, da sme popraviti zadnje pogrešno potezo, ker je tudi on njemu pri tej partiji enkrat dovolil isto. Nasprotnik brez premisleka privoli v to, naka mu prvi takoj v popravljeni potezi napove in postavi šah-mat. Partner s tem seveda potem ni bil zadovoljen in vsa zadeva je prišla v roke klubovega razsodišča, ki je baje razsodilo, da je g. L. pravilno dobil partijo, ker mu je soigralec dovolil popraviti zadnje potezo. Pravilno bi moralo pač razsodišče proglasiti partijo kot neveljavno, ker se ni igrala strogo po šah-pravilih, ki nikdar ne dovoljujejo popravljati že izvršenih potez. — — —

Ljubavna tragedija šahistov. Dva šahista iz Charkova sta se zaljubila v neko deklico. Sklenila sta dvoboj na šahovi deski. Pogoj: ena sama partija; kateri izgubi mora nepreklicno zapustiti mesto. Partija se je končala kot remis. Nato sta se dogovorila za drugo partijo, ki se je pa po preteku treh dni končala enako. Nameravala sta igrati še tretjo partijo, ko dobila poročilo, da se je deklica med tem že zaročila s tretjim. Kjer šahirata dva, — kibič dobiček ima. — Kra II.

Odgovor na vprašanje: «Ali naj tudi dame igrajo šah?» Je čisto krmitivo: «Seveda lahko igrajo, ako hočejo!»

Ljubljanski šahovski klub kupi stare, že malo obrabljene šahove večjeje formata. Cenj. ponudniki naj se blagovoljno oglašajo v klubovem lokalu, Sv. Jakoba trg, gostilna Lazar vsak dan od 5. do 7. ure.

KOGAR ZANIMA NAŠ KULTURNI NAPREDEK, NAJ SI OGLEDA ČIM V JAKOPIČEVEM PAVILJONU. PREJ XIX. UMETN. RAZSTAVO

V Bohinju

«Bistrica-Bohinjsko jezero!»

Postajo in hotele krog nje pustiti kmalu za seboj, ker imajo poleti za turiste in izletnike malo zanimivoga. Vse je pripravljeno za zimski sport. Danes pa uhitajo oko v gore. Kobla, Črna prst, Črt, Novi vrh, Greben, Rodica, Sija, Kratki plaz, Vogel, Konjski vrh, Mali vrh, Veliki vrh, Skrbina itd., cela veriga deloma porašanih, deloma skalnih in snežnih vrhov na jugu te vabijo in se vrste, ko korakaš ali se voziš na zapad proti jezuru. Ti pa gledaš, če se morda od tod že vidi Lahi, ki si je zaril vrh naših gora mejo, ki kakor v polkrogu ogroža Bohinjsko jezero, od Koble pod kolodvorom čez verigo Črne prsti, Bogatin, Savčičko, Celgo, Lepo splico in Konjavec na zapadne stene Triglava.

Ko ne vidiš Laha, obrneš pogled na sever. Kmalu se ti po vrsti pokažeta Veliki in Mali Draški vrh, Tosce, očak Triglav in enkrat tudi Debeli vrh. Vse še precej v snegu, tik pod njim pa zelenje borovcev in ročnih pašnikov. Nebo večnoma čisto ko ribe oko, le s Škrbine in Kuka se pode čudne megle, ki pa ne pomenijo mnogo. Južnozapadno od «Konca» (U Kanč), ne v Ukanci ali celo v Ukanci se nahaja bohinjski vremski kot, kjer se vedno megle pode.

O poti med postajo in jezerom ni kaj reči. Ko te privede zopet do Bohinjske Save, vidiš v tolmunu švigati postvi in če si količkal materialista, se ti začno zbirati sline. Če si pa bolj prijatelj prirode same (ali «kot take»), ogleduješ, kako so postvi lepo pikaste in nagle in kako se poganjajo pod vrhovjem iz vode in hlatajo za mušicami. Vseokrog solnce, zelenilo, skale, usodno nebo, v srcu lahino in veselo. Tu ni glasbenih diletantov, ne politike, kvečjemu zanimiva in nestrankarska folklorja, jezikoslovje, studije bohinjskega kmečkega doma ali pa flore nad Nemškim Rutom. Morda tudi še spomin na Ajdovski gradec nad Srednjo vasjo, na Črtomira, na Zoisove fužine ali pa na svetovno vojno, ki je segla tudi v ta tihi gorski kot in pustila v njem svoje sledove. Ves čas te spremlja po cesti ostanek proge vojaške električne železnice, ki je vodila tod do Savice in od tam po žicah na planine in pod greben Krna vozila streljivo, material, ranjence, trupla... Na zidu, ki obdaja staro cerkvico sv. Janeza ob jezeru, najdeš ploščo v spomin onim, ki so se bili na gorah z Lahi, vrh stolpa zapaziti staro letnico, menda 1732, — kakšno je neki bilo takrat življenje okrog fužin, kakšen n. pr. promet čez Globoko na Tolmin? — In na zunanji južni strani cerkve vidiš poleg novodobne slike sv. Kristofa ostanek stare zanimive freske, brččas iz konca 16. stoletja, če me laična sodba ne vara. Morda nam Dom in Svet pove o priliki o tej freski kaj več?

Nasproti cerkve, kjer Savica zapuša jezero, je hotel «Sv. Janez». V njem vsega v izobilju, elegantna oprema, zlasti v zgornjih sobah. Cene temu primerne. Očividno se reflektira na čim najpetičnejše goste-letoviščarje, in bolje je, če prideš k večerji preoblečen nego brez ovratnika in v podkovankah. Tudi cepin pusti raje pred vratni. Sicer pa najdeš v oskrbnici staro znanko iz Aljažvega doma in jej privoščis avanzma v ta letoviščarski karavanseraj za novodobnim komfortom in kluzive cene.

Ustavil sem se to pot pri Sv. Duhi, četrte ure dalje, skoraj na polovici dolžine jezera in na njega južni strani. Doslej mi je bil ta hotel nepoznan, tudi od prejšnjih dni pred vojno. Nanj me je opozoril inserat in ni mi bilo žal. Nima nepotrebne mestne elegancije, dal mi je pa vse, kar zahteva skromen meščanski izletnik-turist. Čisto posteljo, mirno sobo z izgledom na jezero, pozorno domačo posrežbo in dobro hrano po zmernih cenah. Štirinajst dni sem imel tu svoj glavni stan, da odpočijem žive in se v čolnu ali na gorah zopet popravim. Ker so že materialistični časi in se vsakdo, ki ni bil previden v izbiri svojih staršev ali vojnega posla, zanima tudi za požitniške finance, naj izdam tudi vsakodnevni Se-ljakov cenik: Zajutrek: kava, med, maslo, dva kruha; popoldne: juha, meso, dve prikuhi, dva kruha, sladka jed, četrta litra vina, kislá voda; popoldne: enako kakor zajutraj; zvečer: zrezek, dve prikuhi, kompot, kislá voda, malinovec, četrta litra vina; čez dan poldrugo uro čoln; skupaj za dve osebi 189, recí: stodevettinosem-deset kron, plus dve sobi po eno posteljo skupaj 24 kron. Kvaliteta prav dobra, domača, točna, izmera obila. Bil sem vseh 14 dni prav zadovoljen, zlasti ker se pozornost itd. ni sčasoma poslabšala. Hotelir Seljak in njegova gospa si bosta napravila med turistí ime, če ostaneta, kakor sem ju spoznal. Tudi sicer mi je lega Sv. Duha ugajala za čolnarstvo in turistiko. Pred menoj na severu skalni Vodični vrh in Peršivec. Nanje prideš po strmi stezi od fužin preko Vogar-planjave. Markacije zgoraj ni, pač pa te pelje markirana pot višje skozi Suho nad Blatom mimo jezera pri lovski koči pod Ozebnikom in Dedno polje, Ovčarje in na srednje «Sedmih jezer» h kočl. Tod je bilo koncertu mala še precej snega. Vra-

čil sem se preko strme Komarce, kar na pot zelo potrebna zopet popravil. Graveli in mel sta jo vzela s seboj, korak za neizvežbanega ne more biti gotov in ston ne baš potrební cepin mi je tu prav dobro služil v sigurno oporo. Nato sem si ogledal staro znanko Komno. Od «Konca» pelje na prelaz Komne vojaška vozna cesta, zelo kamenita, zelo viljugasta in zelo pokvarjena. Nikdo se ne briga za to, da si je, če ne za druge, pa vsaj za vojaštvo zelo potrebna mejna komunikacija. Ceste je ponekod hudo okrušena, ponekod zasuta, mnoga debela leže preko nje, tako da je najbolje, če se povspeš kar naravnost po ostalih sledovih stare, ponekod še markirane staze SPD. Med potjo zadevaš čisto ob cele in porušene barake. Na vrhu je lovška kočja. V njej sem zadol logarja in nekega zagrebškega gosta, ki je hotel petelinu streljati. Pozneje sem izvedel, da mu sreča ni bila naklonjena. Logar me je opozoril na divje koze na robu sirno odkrušene rdečkaste krede. S triedrom sem res našel enajstorico teh gibčnih živalic. Logar mi je pravil, da je vojna sicer prepredila koze, da se pa sedaj zopet vračajo in množe.

Pač pa se ljudje pritožujejo nad Lahi. Njihove patrolje so lani baje večkrat prihajale na planino Na konju, nadlegovale naše planšarice, streljale divjačino itd. Na planini Na konju, takrat še precej zasnežen, je mesto, postavljenio iz samih vojaških barak. Zal da se za to blago nikdo ne briga, zato propada. Povsod sledovi pustošenja, okna odnešena, strehe razdrte, les porabljen za kurjavo pastirjev in planšarjev. Ta dragi material bi se dal vse drugače porabiti, če bi se kdo zanj pobrigal. Tako pa propada in kmalu ne bo več sledu niti za velikimi cestami, ki bi nam lahko izbornu služile. Tudi cesta od jezera pod Storečplanino na Škrbino je ponekod popolnoma porušena; nekaj vozna cesta, je danes uporabljiva le še za pešce in na nekih mestih le za — plezalce. Rad se obrneš od te nemarnosti in odideš na Dedno polje, na Ovčarje ali pa iz Srednje vasi na Uskovnico, ki bo kmalu polna živine na paši.

Na Vogrih pod Vodničnim vrhom sem našel na 84letnega starčka, ki je popolnoma sam in zapuščen v svoji hišici. Sam si kuha, šiva, pere itd., dvakrat na teden mu dečki prinesejo iz Studora nekaj oskrbe, sicer je pa ostal vso zimo sam na planini in stražil koze. Pozimi starejše koze, sedaj pa pase osem majhnih kozličkov, kakor igrače. «Majhno, na, na», jih kliče, in kozlički priskakejo k njemu in njuhačo po danti. O smrti govori starček kakor o prijatelju. Zal mu je le — pravi — «če me prehití ponoči, da ne bi kozice mogle ven iz hleva»... Tudi to je socialna slika iz življenja naših ljudi. Starček me je spraševal, kako je onostran pod Lahi, vzbujal spomine na nekdanje svoje pohode proti Piemontezarjem, odklonil je ponudeno smotko, češ, da tobaka ni nikdar pušil! — želel pa je vina. Zal, imel sem pri sebi le malinovec in mu nisem mogel ustreči.

Bohinjskim izletnikom priporočam Storeč vrh, tik južno Sv. Duha. Pristopiš po kolovozu od Sv. Duha nad Janezom. Pot, ki ni markirana, te pelje na pašnike, potem skozi šmno do planine Storeč-Ravne, približno poldrugo uro hoda. Odtod greš ali po severni strani, kjer gledaš pod se v strmino, ali pa po južni strani nasproti Kratim plazom na planino Vogre, od tod na Suho planino (dve uri) in pod Globoko, odkoder se po nekaj markirani poti, sedaj zapuščeni vojaški vozni cesti vrneš pod Konec k jezeru. S Storeč-vrha je izredno lep razgled na vso verigo Črne prsti, Bogatin, na Čelo in Vogel, na Debeli vrh, Triglav in vse ostalo Juljsko pogorje, pa na oddaljene Kamniške planine, Storžič nad Kranjem, na del Jelovice itd. — Oskrbe gori ni, prenočiš lahko bodisi v lovski koči ali v omenjenih dveh planšah, hrano pa vzemi s seboj. Za dobre pešce je ta sicer malo znana tura prav dobro mogoča v enem dnevu, odkar imamo dobro železniško zvezo, če pa kdo nevarnost, ki je ni, nalašč išče, naj poskusi sestop s Storeč-vrha točno v sevevoznapadni smeri skozi skalovje navzdol, pa bo imel najlepšo plezalno turo. Samo opozarjam, da se tam kamenje ruši, da si moraš pot iskati in da so nekateri žlebovi jedva dostopni, drugi pa vodijo v sirne nepristopne stane. Treba je torej najti pravi žleb, sicer obtičiš in moraš nazaj gor, kar ni baš prijetno. Kdor ni kakšen plezavski gourmet in se zadovolji z običnim poštenim gorskim izprehodom, bo s Storeč-turo prav zadovoljen, zlasti zaradi sijajnega razgleda in polnega mira. Tu najdes salonskih planincev, ki bi v koči razgrajali in popivali vso noč... Sicer je pa treba na uho povedati še to: Na planši Storeč-Ravne so poleti dekleta. Za podjetne atrakcija. Morda se kdaj najdemo s kakšnim znancem na Storeč-Ravnah. Za ta slučaj obljubljam vso diskrecijo.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POZRTVALNOST ZA TRPEČE BRATE

Stolarske ure, stolarske in srebrne
rudi strokovni urar F. Korošec, Sv. Tro-
vijana ulica 31. Vsako popravilo se izvrši
včasno s garancijo. Stare sile in srebrne se
tudi v namenu. 227 52-41

Velika zaloga: dvokolesa, otroški
in razni stroji, pneumatika in vsakovrstni deli.
F. Matjaž, Ljubljana, Stari trg 28.
Sprejemo se v popolno popravilo, za emaj-
liranje s ognjem in ponikljanje:
dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni
stroji in deli. Mehanična delavnica,
Karlovška cesta 4. 946 10-6

G. F. Jurasek
režiser glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova ulica 12.
Zvezdica glasovirja ter popravila glasovirjev in har-
monijev strokovno, točno in ceno. 426 52-35

Ure, stolarske in srebrne
161 kupite najceneje pri trdki 52-42
Ivan Pahič, Ljubljana, Stari trg 20.

**Najstarejša plesarska in ličar-
ska delavnica IVAN BRICKLJ,**
Dunajska cesta 18,
se priporoča. Izvršitev točna, ceno ugodna.
55 52-39

Obvestilo.
Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občin-
stvo, da sprejemava nova dela in popravila
po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.
Turistovski čevlji domačega iz-
delka. 634 25
Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1

Lišica, po točnov stari se proda. Po-
stav se pri g. Antonu Potoč-
niku, trdnja Šarabon, Zaloška cesta 1.
1060 2-2

Na novejšje sredstvo za vzgojo las je
„LASOL“
ki je najboljšje sredstvo za umivanje las,
vporablivo za dame, gospode in otroke.
Zahtevajte ga po vseh lekarnah,
— drogerijah in brivnicah! —
Dobiva se samo na debelo pri:
I. jugoslovanskem laboratoriju
1057 **„LASOL“** 3-1
Ljubljana, Rimska cesta 21.

Zaloga Wertheimovih blagajn

ognja in vloga
varno, v vsaki ve-
likosti, raspoložljiva
točno in ceno, kot
vseka Dunajska
trdnja.
Cene:
Št. 0 K 2500—
» 1/2 » 3000—
» 1 » 4000—
» 2 » 5000—

Franc Schell
I. jugoslovanska izdelovalnica blagajn in kaset
Maribor, Koroška cesta 31.

Trgovski pomočnik

Železninar 1060 3-1
starejša moč, se sprejme za prvo mesto.
Plača po dogovoru. Stanovanje na razpolago.
Ponudba na upravo „Jutra“ pod „št. 2100“.

Malo rabljen 1061

Iep štedilnik
iz belega marmorja se proda radi opu-
stitve gostilne, prav ugodna cena. Istotam
se odda velika klet v najem za vinotoč
čez ulico na najbolj prometnem kraju Ko-
lovdvorska ulica št. 26 v Ljubljani.

Iščem službe
kot trgovski potnik ali skladiščnik.
Zmožen več jezikov. Cenjene ponudbe do
10. julija na upravo „Jutra“ pod „Skl-
diščnik“ 1064 2-1

Nemeblirano sobo
v mestu išče mladi trgovec. Naslov pové
uprava „Jutra“ 1062 3-1

Priporočamo
knjige za mladino:

Ilka Waschtetova, **Pravljice**. Z večbarv-
nimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več.
Habbertsen, **Bob in Tedl**. Povest s
slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti
K 2-40 več.
Čilka Jova Zmaj-Građnik, **Kalamandarija**.
Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K več.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljub-
ljani, Sodna ulica 6.

Pozor! Raznovrstne stole, politirane, vrtno zaklopne
stole, vrtno mize, hrastove in bukove
ščiloce ima vedno v zalogi

Ciril Primožič, mizarstvo in parkete
LJUBLJANA, Trnovski pristan 4. 1034 5-3

DELNIŠKA TISKARNA
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 16.

Izdeluje vsakovrstne
tiskovine za urade,
trgovce in obrtnike,
društva, zasebnike.
Knjige, brošure, časo-
pise. Točna izvedba,
zmerne cene. Zaloga
uradnih tiskovin za
okrajna glavarstva

Umetniške tiskovine,
barvotiske vseh vrst
izvaja tiskarna, ki
je opremljena s ce-
mi najmodernjšimi
stroji, pripravlja in
tehničnim materija-
lom, najhitreje in do-
vršeno strokovnjakho

LASTNA KNJIGOVEZNICA
izvaja knjižgoveška dela od najpreprostejše do najfinejše vrste

FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica 25

Telefon 415 Poštno-čkalni račun 11.428

prevzema po danih kakor lastnih načrtih gradbo mostov, jesar,
hla, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne
strehe, kapole in cerkvene oestreja, balkone, vrtno ulice, ve-
rande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. — Stopnice,
dekorativne stropove ter dekorativne stenske opake, vrata,
okna itd. 796 10-3

Za razne obrtne in industrijske stavbe, društvene
ter razstavne dvorane za večje proste razpoteine od
12 do 50 metrov opozarjam zlasti po mojem sistemu
konstruirane mrežaste nosilce.

Parna žaga in strojna delavnica.

Ferlinčeva rodbina v Šmarju pri Jelšah
zahvaljuje

vsakogar, ki je njej o priliki bolezni in smrti
ljubljene hčerke, oziroma sestrice

MIRE

izkazal kolikor in kakorkoli sopomoč in
sočutje. 1066

†

Mimi Weissbacher, roj. Šinkovec, naznanja v svojem in v imenu
nedoletnih otrok Fedorja, Miroslava in Otona, da je njen nad vse
blagi in dobri soprog, oziroma oče, sin, zet, svak itd., gospod

Simon Weissbacher

mestni tesarski mojster in hišni posestnik

danes 2. julija 1921. ob 1/9. uro zjutraj po kratki, a težki in muke-
polni bolezni mirno preminul.

Pogreb bo v pondeljek, 4. julija 1921. ob 16. uri iz hiše žalosti
Dunajska cesta št. 66.

V Ljubljani, dne 2. julija 1921.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani. 1065

Anončni Drago Beseljak & drug
in
Uredništvo Adresarja za Slovenijo
posljuje od dne 6. t. m. v Sodni ulici št. 5 v prejšnjih
prostorih Umetniške propagande, katera se z ozirom na
njen razširjen delokrog preseli v lastno poslopje. Njeno
zastopstvo za Ljubljano prevzame s tem Drago Bese-
ljak & drug. 1068

V ljubljansko banko se sprejme
mlajši korespondent
(slovensko-nemški), dober strojepisec.
Nastop kar najhitreje. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Banks“
na upravo „Jutra“. 1063

M. Kuštrin
Tehnični, elektrotehnični in gumi-
jevi predmeti vseh vrst na drobno
in debelo. — Glavno zastopstvo pol-
nih gumijevih obrobov za tovarne
avtomobile tovarne Walter Martiny.
Avtogaraže in avtodelavnice s sti-
skalnico za montiranje gumijevih
obrobov pod vodstvom inženirja v
centrali Ljubljana, Rimska cesta 2.
Prevozno podjetje za prevoz blaga
celih vagonov na vse kraje, za kar
je na razpolago 10 tovornih avto-
mobilov. 543 26

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Podružnice: Dunajska c. 20, Jurčičeva ul. 9, Knez Mihaj-
lov. št. 470. lov. št. 133. lova ul. 3.

Naročajte
Zbirko političnih, gospodarskih in socijalnih spisov.

Dosedaj izšlo 8 zvezkov:
1. Dr. Al. Zalekar, **O ljudskem zdravju**. Broš. 6 K.
2. Dr. Begdan Deri, **Dojenček**. Broš. 6 K.
3. Dr. J. Demšar, **Spolne bolezni**. Broš. 10 K.
4. St. Sagadin, **Naš sadašnji ustavni položaj**. Broš. 16 K.
5. Leonid Pitamic, **Pravo in revolucija**. Broš. 8 K.
6. Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. 18 K.
7. Alb. Ogris, **Borba za jugoslovansko državo**. Broš. 32 K.
8. Vl. Čerović, **Basa in vera v srbski prošlosti**. Broš. 16 K.
Po pošti vsak zvezek K 1-80 več.

Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Medić, Rakovec & Zankl prej
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavlj: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke,
vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Feder-
weiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, ple-
skarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči predmeti. 657 40

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode.

„MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška
priporoča svoje izborna pivo v sodnih in stekle-
nicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki
so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 59

Telefon št. 311. Brzjavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

Politični odmevi

Po sprejetju ustave

Naša država je dobila v ustavi trden okvir, varstvo zoper samovoljo vladajočih in jasn program, kako se izvede upravna organizacija. Seveda, preden bodo vse podrobnosti izdane, bo še marsikaj časa preteklo. Treba še celo vrsto zakonov, ki bodo proizvedli načela, izrečena v ustavi, do skrajnih posledic.

Vendar ne bo samo sila programa, ki se ima izvesti v najbližji bodočnosti, ona, ki bo že trenutno vplivala prav globoko in široko v vsem narodu; že samo dejstvo, da je ustava tu, razveljavlja vse zakone, v kolikor se ji protivijo. V posameznih delih naše domovine vladajo najrazličnejši zakonski sistemi, od 1. 1918 naprej pa ni bilo druge pomoči nego izdajati naredbes z zakonsko močjo. Stranke, ki so bile slučajno v opoziciji, so vikale na vsakokratno vladno radi naredb. Čim pa je stranka stopila v vlado, je začela pridno fabricirati uredbe, da se spravi nekaj več reda v upravo. Ustava daje negativno korekturo vsemu staremu predvojnemu in povojnemu zakonodavstvu s tem, da razveljavlja vse, kar se ji protivi.

Pa tudi čisto pozitivno se bode v znatni meri poznalo odredbe ustave, ki je ustregla želji strank, da ni ustanovila samega načela, ampak sama stopila v marsikaj podobnost.

Javnost najbolj zanima likvidacija pokrajini. V Sloveniji pokrajinska vlada obstoji že dobrih dveh let, vendar jo en del inteligence proglašal kakor ono, brez česar je vsako življenje nemogoče. Drugi so spet drugačnega mišljenja in so sit pokrajinskega centralizma, ki je zavladal povsod: prav posebno hud je na Hrvaškem, pa tudi v Sloveniji smo se razvijali v smeri, da mora vsaka podrobna odločitev pasti na Bleiweisovi cesti. Kdor pozna razvoj uprave, vidi, da se povsod polaga največja važnost na to, da pride najnižja upravna instanca čim tesneje v stik s ljudstvom, vmesne instance pa ne obsoja po malem na smrt. V teoriji je ta sistem gotovo najboljši. Centrala naj ve vse in naj hitro reagira. Vse to seve le, če je dobra centrala. Mi nismo za ta sistem, samo ugotavljamo, da gre povsod razvoj v smeri centralizma. Isti, ki so borci za avtonomijo pokrajine, so bili obenem najhujši pokrajinski centralisti.

Te dni bodo padle pokrajinske po-verjeniške vlade. Obilo se jih kritika je in napada. Vendar, če bi danes znova prihajali v položaj 1. 1918, najbrž ne bi storili nič drugega: odgovornost je bilo tedaj treba razdeliti v najvišji instanci, na zunaj kazati eno fronto, delo pa zapušno razdeliti na več strank. Kmalu so ti argumenti izgubljali, in bolj je začelo izpregledovati konjsko kopito. Pokrajinske vlade so postale ideal avtonomistov, ne, ker so dobre, ampak s plemenskega vidika. To jih je kompromitiralo. In te bodo te dni umrle.

Vendar dobijo gerenta, ki jih bo nadaljeval: pokrajinski namestnik ima vsa prava likvidirajočih pokrajinskih vlad. On ne bo politik-strankar, uradnik bo, kakor so bili avstrijski namestniki. Uprava ne bo razkosana v posestništva. Sedanja poverjeništa postanejo departmani pokrajinske vlade. Šefi so podrejani namestniku. In tudi šefi t. zv. direktnih uradov morajo per-

sonalije in načelno važnejše spise predlagati zajedno s mišljenjem namestnika v dotičnem predlogu. Uprava v pokrajini, ki je lezla narazen, se spet koncentrira.

V najdalje devetih mesecih dobimo zakone o ustroju ministristev, o ureditvi oblasti in okrajev in administrativno razdelitev države. S tem bodo opredeljena kompetenca posameznih ministristev med sabo in napram oblastim, povedano bo, o čem odloča veliki župan kot šef državne uprave v oblasti, obenem pa bo izvedena samouprava oblasti. V tem času bomo imeli tudi že zakon o upravnem sodstvu. Kakšne prehodne dobe bodo predvideli ti zakoni, to se prepušča zakonodavcu. Ni dvoma, da bodo te dobe večje nego si mislijo nekateri in da bodo še podaljšane od prakse vsaj v manj razvitih delih države.

Zelo globoko zareže prepoved novih naredb. Ta prepoved spada med samo po sebi umljive postulate demokracije, vendar smo gotovi, da je ne bo stranke, ki bi si ne želela, da bi vsaj mala izjemica bila sem in tam dopustna. Nekaj remedeur daje člen 133, ki daje zakonodavni odboru znatno moč, da pridemo prej do izenačenja zakonov.

Veliko se piše o svobodi tiska. Svoboda tiska je gotova. In tudi tako zasvožena naredba v členu 133, ki za prehodno dobo dovoljuje zaplenbo za izzivanje mržnje proti državi kot celini, za izzivanje verskega in plemenskega razdora, ne more na pošten tisk kvarno vplivati. Ta strah odtehta uklinjenje porote za tiskovne delikte. Glavni tiskovni delikt je razžaljenje časti. Porote, sestavljene pomanjkljivo, so redno oproščale tudi evidentne krivice. Tega ni več. Porotnih tiskovnih pravd, ki so za najbolj poštenega tožitelja bila prava loterija, ne bo naprej. Od prvih sodb pričakujemo, da nam prinese boljše ton v novinstvu. Ker do novega zakona ne more nihče pomilititi zasebnih obtožencev, bode prihodnji čas prinesel, da bode par klerikalnih redaktorjev sodelo. Res je, da ustava še ni izključila imunitete poslanecv, ki so odgovorni uredniki (Pušenjak!), a tiskovni zakon to prinese, da poslanec ne bo mogel biti odgovorni urednik. A naš parlament bo izročil take poslanca pravočasno, kar kaže slučaj Pušenjaka, ki bo v kratkem pred mariborskim sodnim stolom imel priliko, braniti se obtožbe radi častikraja.

Politika v atlantih

Znano je, da so v francoskih šolah vseh petdeset let vseli zemljevidi, na katerih sta bili 1. 1870.—71. izgubljeni provincii Alzacija in Lotaringija narisani s črno obrobljeni. Vsak učenec si je utisnil v spomin, da sta domovini ugrabitelj dve dragoceni deželi, in da ta žaluje za njima, — dokler... Da, dokler ne doraste rod, ki bo premagal sovražnika in poravnal storjeno krivico s tem, da tatu zopet vzame provinco.

Tako se je vzgajala revanžna misel, in razumljivo je, da se je francoski narod, ko je prišel ves čas tako pričakovani dan, pokazal popolnoma edinega za narodno borbo.

Te dni beremo zanimivo poročilo iz Nemčije. Kongres nemških geografov v Leipzigu je sklenil, da novi nemški

šolski atlanti ne bodo smeli predstavljati izgubljenih provinc v barvah Francije oziroma Poljske ter Danske, marveč da jih je treba označiti kot posebne enote med državami in jih označiti obrobjena s posebno barvo, namreč z zeleno, ki je barva upanja. Vsak nemški šolar naj si tedaj zapise globoko v možgane in v srce, ne le spomin in žalost za izgubljenimi deželami, marveč še več — tudi upanje in vero, da jih bo nemška moč zopet iztrgala sosedom.

Da Nemci ne mislijo resignirati na severni Slezvik, ki so ga prepustili Danskemu in kjer bivajo le Danci, in prav tako ne na Poznanjsko, kjer imajo ogromno večino Poljaki, se nam ne zdi čudno, kar poznamo od blizu nemško nacionalno mentaliteto. Če odštejemo Alzacijo, so Nemci izgubili le dežele, ki so jih bili s silo vzeli sosednim narodom in so popolnoma imperijalistična pridobitev nemškega naroda. In vendar se jim ne marajo odreči, daš so jim gospodovali le kratko dobo.

Kaj naj potem mi rečemo k izgubi svojega narodnega ozemlja, ozemlja, ki nam, tisočletje trpečim narodno sužnost, predstavlja kose od kosov onega, kar smo mogli še rešiti pred grabežljivimi sosedmi. Potemtakem je naša dolžnost, da obrobimo v svojih šolskih atlantih najmanj z zeleno barvo naš nesrečni Korotan, naše Primorje. Če Nemci ne morejo in ne marajo pozabiti njih imperijalistično pridobljenih dežel, kako more kdo pričakovati ali zahtevati od nas, da bomo resignirali na ozemlje, kjer biva kompaktno naš rod, kjer se razlega le naša govorica.

Toda ne zakrivajmo si oči pred grozečim vprašanjem: kam vodi vse to? Ali morejo imeti neprestano rovanje politike drugačen rezultat kot neprestane nove revanžne vojne? Kakor mora posameznik poslušati svojo vest, da ne dela krivice bližnjiku, tako mora narod izprašati svojo vest, predno začne tako dalekosežno in odgovorno akcijo, kakor je pripravljane revanžne politike.

V aspiracijah na Korotan in Primorje ostaja naša vest popolnoma čista; če morejo Nemci ob zahtevah povrniti Poznanja in Slezvika o sebi trdit isto, dvomimo. Po taki poti ne more nastopiti sprava narodov marveč, obratno. In Nemci bodo pri sosedih oovraženi kakor doslej.

Red in rad drugod

Kakor znano, je osnutek zakona o redu in radu pri nas naletel na odpor, zlasti v demokratiški stranki, tako, da je vlada opustila namero načrt uzakoniti navedbenim potom. Predložila ga bo pač, ako bo to še potrebno svoj čas narodni skupščini v redno obravnavo.

Demokratski klub je odklonil predloženi mu načrt vsled pomislekov proti pesarnim njegovim določbam, čeprav so si člani kluba v svesti, da je zakon v bistvu potreben in koristen. Opozicijska javnost pa se ni hotela spuščati v razmotrivanje, ali in koliko zahteva interes države in naroda, da se potom zakonskih določil omeji nesmiselnemu oškodovanju narodnega gospodarstva. Brez stvarnega razmotrivanja so padli po načrtu, ki so ga v svrhu lažjega udrivanja in zabavljanja kar meni nič tebi nič proglasili za zakon vsi kriščiški listi od »Jugoslavije« do »Novega časa«. Psovke, kakor reakcionarstvo, absolutizem, policijski

režim, balkanizem itd. so spodbirale drugega drugo.

Da pa je bila misel, ki jo je vseboval predloženi načrt pravilna, nam kažejo vzgledi drugih narodov, ki jih tudi naši opozicionaleci priznavajo kot kulturne, napredne in demokratične. Znano je n. pr. da je Nemčija regulirala stavke v splošno koristnih podjetjih, ne iz ljubezni do podjetnikov, pač pa iz skrbi za blagobit delavstva. Nemško delavstvo, tudi ono, ki si prilagaja internacionalno naziranje, je razumelo, da udarec, naperjen proti podjetniku, ne zaboli samo podjetnika, ampak vse sloje v državi, državo samo. Nemško delavstvo je priznalo državi pravico regulirati udarec.

Na podoben način so se zavarovale pred sabotiranjem obče koristnih podjetij tudi drugi narodi, zlasti Francija, Anglija in Amerika.

Sedaj imamo pred sabo tudi načrt o redu in radu na Češkem. Vlada je izdelala »Zakonski načrt o kolektivnih delavnih pogodbah in o razsodiščih«. Zadržne poglavje govori o stavkah in izprtljih. Je to sicer šele načrt, ki bo gotovo doživel še razne spremembe, katerega bistvo pa bo prej ali slej prodrl. To dejstvo je tembolj pomembno, ker imajo v češkem parlamentu odločilno besedo socijalni demokrati.

V deželi, kjer imajo ogromno večino socialistične stranke, bi tak načrt ne bil mogoč, ako bi ne računal na inteligenco delavstva in na razsodnost voditeljev. Načrt je izšel iz priprave, da delavstvo ljubi svojo mlado državo in da jo hoče gospodarsko dvigniti. Država je pripravljena dati delavstvu skrajno množico socialno-političnih reform — a delavec ji mora vrniti delo in rad.

Predlagamo načrt, poglavja o stavkah in izprtljih in kdor je človek dobre volje, naj iz njega izbere zdrave misli.

Morda je dopustno samo takrat, ako so bile zahteve obravnavane pred razsodiščem in jim je to priznalo upravičenost, a podjetnik upravičenih zahtev ne izpolni. Stavko mora skleniti delavstvo z glasovanjem. Določilo, katero je oboje tudi v štatutih velikih angleških delavskih organizacij. O vojni naj odloča ljudstvo, ne pa kralj in ministri.

Stavka more pričeti tri dni po glasovanju. Glasovanje je treba ponavljati na koncu vsakega tedna po pravomočni preglasitvi stavke. Ako delavstvo z uadpolovično večino sklene zopet z delom pričeti, je stavko proglašati za končano. Glasovanje je pisмено in tajno. Glasovalno pravico imajo delavci in delavke od 21. leta in sicer imajo sami po en glas, oženjeni in vdovci z rednino po 2 glas. Glasovanje se vrši v tovarniških prostorih pod vodstvom delavskega zapuika ali predsedstva obratnega sveta.

Izprje ali odpoved, s katero bi delodajalec prehitel stavko, nima pravne veljave. Stavka ali izprje, ki sta nastali brez intervencije razsodišča, sta nezakoniti. Izprje delavstva je brez priznanja razsodišča neveljavna. Ako je stavka zakonita, država prepoveduje posredovanje dela za dotično podjetje. Ako je izprje nezakonita, imajo nameščenci pravico na podporo za čas 14 dni na račun delodajalca.

Spore, ki nastanejo v splošno koristnih podjetjih, je v teku 24 ur predložiti razsodišču. — Ako bi stavka v splošno koristnih podjetjih (transportna podjetja, elektrarne, plinarne, vodarne itd.) ogroževala javne koristi,

more država proglašiti delavno dotičnost nameščencev. Izprje delavstva v imenovanih podjetjih je sploh prepovedano.

Tako so si delo in red zamislili drugod. Oblika se mogoče izpremeni, misel pa ostane! Življenja resnost jo zahteva. Za izvedbo velikih socializacijskih načrtov je potrebno. Delo in rad so predpogoji uspeha socializacije. Rusija mora red nasilno vzdržati, ker ni delavcev preje v temu vzgojila.

Bombni in podobni atentati

Atentati so sredstvo, ki se ga v dosedaj svojih posebnih namenih poslužujejo teroristi. Postati član teroristične družbe je lahko. Greš v klub, ki zasleduje teroristične cilje, pokažeš se sam s teroristične strani, obvežeš se boriti za klubove cilje na življenje in smrt in z vsemi sredstvi in nato zveš za klubov amblem ter dobiš izkaznico. Obvežeš se nemara celo v črno srajco, vtakneš roke v žep, pa hajdi po svetu! Kam? Oprezovat, loviti priložnost. Zakaj — terorist si!

Ali so te napotile v krog teroristov kakšne ideje? Morda — ali to se zgodi bolj poredkoma. Težje od tega pa je dokazati, da se samo idejam žrtvujejo oni, ki teroristične organizacije vodijo. Njih ne ženejo na lov za posebnimi ljudmi nikoli ideje, temveč sebični nagoni. Sicer so tudi oni pripravljeni na žrtve —, ker morajo biti! Toda njih žrtve so drage, — odkupnino zaenjo so težke. Teroristični vodje namreč imajo poleg pripravljenosti na žrtve pred očmi se nekaj drugega: v duhu vidijo lestvo in stopnice, po kateri bodo sami stopili na mesto osebe, ki so jo zrušili ali vsaj zrušiti hoteli.

Teror je povsod v življenju ogaben, ker skuša dokazati, da ima povsod pravico do zmage nasilje. Ta dokaz se mu redkokdaj posreči. Zakaj svet je že tako zgneten, da se vsako nasilje mašuje samo nad sabo. In res! Teroristični atentatorji postanejo z malimi izjemami vselji bridke žrtve svojega nepremišljenega zločina. Usoda, v katero službo so se postavili za sebične namene družbe, ki ji pripadajo, se mašuje nad njihovo slepoto. Oni poginejo navadno prav žalostne smrti — ne pod giljotino in ne vselej na veslaah, — ampak kar je še bolj mučno, oni poginejo od tuberkuloze razglodani v temnih in vlažnih podzemeljskih ječah.

V zadnjem letu imamo zabeležiti dva pomembnejša slučaja, ko so teroristi skušali spraviti stare sisteme sveta. V Parizu je ustrelil neki Albanec v službi italijanske vlade Essad pašo. Od revolverskih strelav atentatorja zadet je tudi pred kratkim padel španski ministar predsednik Dato. Ali so se razmere v Albaniji in Španiji radi teh atentatov zboljšale? Kaj še! Ostale so iste, v kolikor se niso celo poslabšale, atentatorje pa je zadoela zaslužena kazen.

Atentati se torej najhujše mašujejo nad onimi, ki jih izvršijo. Dosežejo pa le malo ali nič — kakor vedno nasilje. Kvečjemu odpor še bolj poostrijo.

Cilj atentata je navadno ena oseba, v kateri je posebej sistem, ki vlada. Če se atentat posreči, oseba sicer pade — ali kaj je s sistemom? Sistem ostane, zakaj nihče ni v življenju nadomestljiv.

Sistemi kjerkoli v življenju se ne dajo odpraviti z nasiljem! Hišo, ki so

Maskirani pohabljeni.

Bilo je pred leti v Parizu. Imel sem sobico z enim oknom na ulico, v kateri je kamenje tlaka štrlelo za pest visoko iz tal. Vmes je zelenelo nekoliko trave, pomešane z gnlim sadjem in drugimi odpadki, ki so jih zjutraj pometali skozi vrata. Stanoval sem zaeno z več zanimivimi sosstanovalci v penziji pri stari madame Billeux...

Zgodba madame Billeux je tudi posebne vrste in polna čudovitih dogodkov. Najprej je bila hišna oskrbnica pri bourbonskem princu, potem ji je pri požaru palače ogenj požrl dvoje dece, kasneje se je v tretje omožila in sedaj je vdova, šteje šestdeset let, stoji ob ognjišču, peče piščance in pripravljala k artišokam slastno majonezo, kakor jo pozna le ženska, ki je doživela mnogo in raznovrstnih veselice in ki se ji nekoč ni sanjalo, da bo še kdaj kuhala po trideset sous obede za obubožane plemiške vdove, mlade lakotneže in za debelega abbea, ki je vžival hrano s fantastično slastjo.

Panzija Billeux je majhna lična hišica sredi ceromnih stavb. Samo eno etažo ima in manzardo nad njo. V manzardi stanuje baronica Shanfield, belolasa vitka stara dama. Kadar abbea ni pri mizi, moli ona pred skupnim obedom na glas. Vse svoje življenje je bila vzgojiteljica. Molila je že v mnogih plemenitih hišah in besede ji tečejo z lepim naglasom, ne da bi postale patetične. Ko konča, vlada potem še vedno nekaj časa voljno in miroljubno razpoloženje okrog mize, vsaj tako dolgo, da vložijo hors d'oeuvres.

Čisto drugače je, če je molil abbe. Bil je nadušljiv in zelo kratke sape. Zato je razrezal noedine stavke, glas se mu je včasih spretil in zdrnil na prav smešen način. S tem je pokvaril vso pobožnost. Tudi mu ni bilo toliko do molitve, kakor stari baronici, ki je vedno povesila pogled na sklenjene roke in privzdignila oči šele, ko je bil izrečen zadnji amen. Abbe je pa že med pobožnostjo pogledoval po jedilnem listu, ki je moral vedno ležati pred njegovim krožnikom, in če je za zakusek našel zapisane sardine, mu je glas donel votlo in od nevolje se je večkrat zmotil.

Svojo sobo je imel pritično na levo od koridorja, moja je pa bila v prvem nadstropju pod baronično manzardo. Večkrat sem slišal, kako je baronica ponoči vstajala in se sprehajala po sobi semintja, kakor da išče nekaj, česar ne bo nikdar našla.

Na istem koridorju, kakor jaz, je stanovalo tudi mlado dekle, prijateljica nekega trgovca, potem neka vdova iz Mantese in neki gospod de Duc, Bretonec, ki se peča že dolgo časa z izumitvijo nove parne piščalke. Zdelo se mi je, da se ta mož zelo razume na tehnične znanosti. Od daleč se spominjam tudi nekega mladega kiparja, ki je stanoval v hiši in prihajal k skupnim obedom. S petnajstim leti je že razstavil svoja dela v Salonu, iz trme je pa opustil svojo umetnost ter se pripravljati, da postane glumec. Tudi pri mizi, ko je basedičenje žensk prasketalo po njem kakor vrabčji živ-žav, je včasih z emfazo recitiral Hippolytove besede iz Racina:

«Tant de coups imprévus m'accablent à la fois

Qu'ils m'étaient la parole et m'étouffent le voix.»

Pri tem je stara gospa Billeux, ki je vedela, kaj so verzi, vedno stopila iz kuhinje na hodnik in prisluškovala s spokojnim obrazom. Potem je v svoji sobi, velikem naslanjaču, večkrat pričela pripovedovati o gledališčih v Milanu in Rimu, kjer je bila s princemv spremstvu. Kajti madame Billeux je vkljub mnogim drugim spominom gojila ta spomin najbolj gorečno. Včasih je trpela in vkljub temu ga je od časa do časa iznova obujala.

Po obedi smo one tople dni zgodnjega poletja poležavali pred okni svojih sob. Tačas smo vsi imeli še toliko časa! Menda ni bilo v hiši stanovalca, ki bi bil od sedanjosti ali bodočnosti pričakoval kaj posebno velikega ali novega. Nekateri so imeli že življenje za seboj in so utihnil. Ni jim več bilo do tega, da bi red prošlosti motili z novimi prigodami. Od kod naj bi jim tudi prišel povod? Še danes se včasih spominjam one srečne zadovoljnosti, ki nas je obijala brez želja, in enoličnega miru stanovanja in ulice. Saj je lažje, če gledaš na dvorišče, kjer vidiš vedno le zmene obrobe, in če dremiš tak po cele tedne, kakor pa da bi brez želja stanoval ob boulevardu, kjer vidiš vsak dan lepe žene, luksuz in vse gibanje življenja.

Edino zabavo smo imeli, kadar so prišli prepevat pohabljeni, ki so v tem kraju uspevali tako bujno, kakor zelenožolte rastline po kleteh. Nam pa, ki smo gledali pohablence z oken kakor na figure, ki spadajo v svoj okoliš, so njih produkcije naprville obilo zabave. Med njimi je bil tudi

eden, ki mi je pripravil veliko presenečenje. O tem pozneje.

Prva je vsak dan prihajala slena starka s sirom Camembertom. Ko je zavila v našo ulico, je vsakokrat takoj zanela s hreščecim glasom:

«O toi, la rose de Grenade, Carmen que j'aimais sans espoir, Je t'ai chanté ma sérénade Sous les arceaux d'un beau soir...»

Po vsaki kritici je obstala s svojim vozičkom, ki ga je vozil fantič. Nato je melodično kakor kukavica zapela »Camembert!... Camembert!« In iz hiš so prihajali ljudje, služkinja ali mladenič ali kdo drugi, da kupijo kosček sira. Potem je oddrsala dalje v svojih lesenih cokoljah, ki so pri vsakem koraku poropotavale po tlaku.

Tako je pričnela naša vsakdanja zabava. Iz doljnega okna je pomolil abbe svojo glavo, poleg mene made-moiselle Rose, iz sosednjega okna je de Duc, inženjer, in če se je mladi kipar baš nahajal v zajtrkovalnici pri cigareti, se je včasih pošalil s starko in kakor nien odmev zaklical iz za- zave: »Camembert! Camembert!« Starka se je nato okrenila in ga požalestila s tako obilno in naglo burlo najbolj izbranih in najstrašnejših psov, da smo vsakokrat iznova ostrmeli in potem čisto ugibali, kakšne-mu poklicu je ta ženska prej služila in kako si je prisvojila tako čudovito zgovornost.

Ulica je nato ležala v opoldanskem solnčnem molku. Abbe je čital svoj roman, mi smo se smejali svojim otročjim šalam, arhitekt z lepo plavo brado v etaži nam nasproti se je sklonil nad svojim risanjem in njegova žena, velika brinetka, je pričela

v spalnici češljati svoje lase ter se pripravljati, da odide v mesto.

Kmalu nato je zavil okrog ogla prvi lajnar, čepico na lajni, ki ni bila na vozičku, ampak jo je vozil na kolesih kakor klavir. Prvi lajnar je imel samo desnico, levica je bila posušena. Instrument je igral samo dve melodiji: »Ma Normandie...« in »Lia, ma mia...«. Dolgočasili smo se, vrgli z oken vsak svoj sous in lajnar je hitro odšel. Ustavljaj se je samo pri hišah, za katere je že vedel, da dobi pri njih vedno svojo miloščino. Drugih hiš se je izogibal, kar ni sicer nič čudnega, če pomislimo, da se lajnarju pravzaprav žuri. Če hoče obiskati vse svoje »kliente« vsaj v enem delu mesta.

Vdova z dvema otrokoma je bila tretja. Včasih se je zakesnila. Vendar se zato nismo hudovali nad njo. Med pevci je bila edina z zdravimi udi in še precej fletna. Vedno čista in črno oblečena je vodila svojo deco za roke. Zastrta je bila z vdovskim pajčolanom tako gosto, da smo ji jedva videli obraz. Z lepim, toda neizrečeno trpečim obrazom se je vedno postavila pred okno abbea — vedela je, komu tiče spoštovanje — in z žalostnim sopranom je po melodiji »Bonjour, Mimi!« zapela:

«Si nous pouvions être heureux, Nuit et jour, toujours joyeux, Il faut savoir vivre à deux, Car c'est ainsi que le cœur S'enivre de vrai bonheur Et de l'amour ressent toute lardeur.»

Ssi smo se strinjali z nasvetom te pesmice in vrtili pevki vsak po dva sous, abbe se je pa vsakokrat sklonil daleč z okna in položil svoj dar lastnoročno in z resno mladi vdovi v dlan. Včasih je poslušala tudi baro-

go pomen, moraš na novo sezidati, da boš, da bo v njej kdo lahko stanova. In hišo se določene za bivališče ljudi. Sletem se torej ne da uničiti nikoli drugače nego s protisistemom. A vsak protisistem zahteva študija, dela nad vsami sloji, zahteva poštvalnost, ki ne daruje življenja naenkrat po neumnosti, temveč ga žrtvuje po lagoma in smoteno.

Strup se da paralizirati le s protisistemom, sistem se da podreti in od-

praviti le s protisistemom. Oboječnost ne bodo preporočile nasilne revolucije, dasi je danes čas zanje ugoden, ne bodo ga dvignili teroristični atentati; vse to je in ostane le efekt trenutka. Življenje samo z masčevanjem zavrača nasilja; v njem zmaguje le, kar je prvotnega, zmagujejo ideje; in kdor se je, širi in poglablja ideje, on orje in preorje s časom ves svet.

Naj bi to premislili vsi sodobni, tudi teroristi.

Prosveta

Kongres jugoslovan- skih igralcev

Ljubljana, 2. julija.

Jutri se zbore v Ljubljani jugoslovanski igralci na svojem kongresu, da se posvetujejo o vseh stanovitih zadevah, da utrdijo svoje medsebojne stike, ki večje poedine jugoslovanske odre.

Svoj kongres odpirajo jugoslovanski igralci z veliko spominsko manifestacijo odkritjem spomenikov prvaka slovenske drame Antonu Verovšku in Ignjatu Boršniku.

Kaj pomenjata ti dve imeni v zgodovini slovenskega gledališča, ve vsakdo, ki je le mal ozasledoval razvoj slovenskega gledališča, žal, da jima ni bila usoda mila, da razvijata svoje moči v proslah dramske umetnosti v oni meri, kot bi to mogla. Verovšek je umrl v onih žalostnih dnevih, ko se je v dom dramske umetnosti naselil kino, ko je videl oni kraj, ki mu je posvetil svoje življenje, zapuščen in prazen...

Boršnik se je pa vrnil v domovino, da posveti svoje moči zapuščenemu slovenskemu gledališču, da se zavzame za one, ki so ostali sami, ki so potrebovali njegovega vodstva, njegovih nasvetov. In komaj je začel z delom, je padel...

Mlada igralška generacija, ki bo jutri odkrila spomenike svojima velikima učiteljema, je iz njih šola, bila sta jim učitelja, voditelja... in ako so postavili učenci spomenik svojima velikima učiteljema Verovšku in Boršniku, storili so to več nego iz same hvalečnosti, storili so to, ker vedo pravilno ceniti pomen teh dveh imen v slovenski kulturni zgodovini.

Jutri, ko padejo zavese raz marmornata spomenika Verovška in Boršnika, bo prisostvovala slovenska igralška generacija slavnosti v zavesti, da se ni oddolžila samo spominu dveh velikih imen, njena zavest bo v toliko večja, ker se lahko ponaša s tem, da je storila to, kar bi morali storiti drugi.

Jugoslovanski igralci so bili med prvimi, ki so si ustanovili svojo enotno organizacijo, videli so edino možnost uspeha in procvita jugoslovanskega gledališča v skupnem delu, najzgodnejših posameznih odrov, ki bi se medsebojno podpirali.

Poglabljitev teh stikov je eden glavnih namenov kongresa jugoslovanskih igralcev, ki se vrši te dni v Ljubljani, in ako se postavi v teh dnevih le temelj tem stikom, doseženo bo veliko.

V tem zmislu pozdravljamo kongres jugoslovanskih igralcev in mu želimo najboljšega uspeha.

VSI NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

nica Shanfieldova. Potem je vsakokrat njen dar, skrbno zaviti v papir, priletel z okna mimo naših nosov na tlak. Vdova je pogledala navzgor in se glasno zahvalila: «Merci, madame!», za naše darove se je pa zahvaljevala le z žalostnim nasmeškom.

Vdovi so sledili zopet lajnariji, dva brata. Eden je bil brez leve noge, drugi brez desne. Mlajši je vedno najprej povedal kratek govor, v katerem je opisoval nesrečo bratov v vojni leta 1870., imenoval je bitke in kraje iztočne Francije in dnevi iz leta 1870. so se pojavili pred našimi očmi, ko je starejši deklariral z junaškim glasom o bojnih činih in o žrtvah za domovino.

Najlepši glas je pa imel mlad invalid, ki se sicer ni pojavljal vsak dan, ki je pa privabil vse ženske na okna. Imel je levo glavo in zapeljive oči. Popeval je žarke ljubavne pesmi in bi bil vznemiril marsikatero srce, da ni invalida pačila leva, pohabljen in skrajšana noga. Bil je edini, ki smo ga obdali s sočutjem, in mademoiselle Rose je večkrat prisegla, da bi se zaljubila vanj, če bi bil fant raven in zdrav. Dal smo mu ime Fernando in bil je za mademoiselle Rose skoraj neodoljiv, ko je pričel lahko in graciozno:

«Par une belle matinée
Lise passa sur mon chemin...»

Tako smo vsak dan videli šaren program in niti slepe stardke s camembertom, niti vdova z otroci, niti invalidna lajnarija ali Fernando se nam niso zdeli niti najmanj sumljivi, dokler nisem nekega večera odšel na sprehod dol v Rue de la Gaité. Počasi sem se pomikal proti Quarté Montmar-

Razstava slikarske šole „Probuda“

K otvoritvi razstave slikarske šole «Probuda» se je zbralo večeraj mnogo prijateljev umetnosti, med zastopniki vlade in raznih poverjeništev je bil tudi predsednik dr. Baltič. Razstavo je otvoril prof. Volavšek, ki je podal nekaj dobrih misli o dosedanjem delu in bodoči nalogi društva «Probuda». Društvo se je ustanovilo pred pol letom in si je začrtalo svoj program v zmislu svojega imena: pebuditi v najširših vrstah čut za umetnost in gojiti umetno domačo obrt. Naša kmečka hiša je prenapolnjena tujega nič vrednega blaga, slaba tuja reprodukcija je med ljudstvom zatrla njegov zdravi umetniški čut. Isto vidimo v naši meščanski hiši, kjer je le malo zmisla za domačo umetnost. V slogu moremo komaj govoriti: po mestih in po deželi se zida brez sloga, po raznih tujih vzhreih: tako postajamo tuje na lastni zemlji.

«Probuda» si je dala nalogo, da bo širila zmisel za domačo umetnost. Res se ji je posrečilo uveljaviti svoje načrte pri naši umetniški obrti: domačih obrtnikov izdeluje danes svoje izdelke po načrtih «Probude», ki so sestavljeni po narodnih motivih. Ta začetek obeta naši umetniški obrti lepo bodočnost in upati je, da bomo na ta način nadomestili tuje izdelke z domačimi. «Probuda» pa je storila tudi korak naprej in je otvorila svojo slikarsko šolo, ki naj bi bila dostopna vsem, ki se žele spoprijeti v tej stroki. Iz nje pa naj izhajajo tudi oni nadarjeni talenti, ki preidejo pozneje na umet. akademije. Obenem pa služi šola vzgoji za umetno obrt. Ta začetek lahko vodi do tega, da se razvije počasi tudi v Ljubljani umet. akademija. Šola je trajala en četrt leta. Uspeh je bil za ta čas nenavadno lep. Poučevali so gg. prof. Santel, Sever, Sterle in Gaspari. Učencev se je vpisalo okoli 100, med temi je nekaj pokazalo izredno nadarjenost. V par mesecih se je nabralo izdelkov za razstavo, ki je napolnila celo dvorano. Prevladuje portret, med temi se nam je zdela ime Komar opombe vredno: sicer pa je ta zbirka bogata in je napolnila celo steno. Na mizah smo videli predvsem narodne vzorce, ornamentiko, poskuse v lastni kompoziciji, pisane, akvarele s pokrajinskimi motivi. Grafika ima nekaj zanimivih izdelkov. Gasparijeva šola se kaže posebno v lepih kompozicijah iz narodnih motivov (Ravter). V resnici so to presenetljivi uspehi za dobo dveh mesecev. Želim, da si jo vsak ogleda. Šola «Probuda» pa želimo mnogo uspehov v bodočnosti.

Dr. Hinko Dolenc, Izbrani spisi. («Prosveti in zabavi», 5. knjiga.) Izdala zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna družba v Ljubljani. 146 strani. Broširana

velja 20 kron, po pošti 3 kroni več. Za včlanjena kulturna društva 16 kron. H. Dolenc je bil navdušen ljubitelj narave, strasten lovec, izvrsten družabnik in pripovedovalec. Vse te lastnosti se zrcalijo v njegovih spisih. Pričujoči izbor pri-
naša tri njegove najboljše in najboljše spise: Spomini na Cerkljsko jezero, O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh in Črtice o burji. V njih nam odgrinja romantično notranjskih gozdov z vsemi posebnostmi, ko gozd pri nas še ni imel določenih postav, ko je bil še bolj skupen gospodarju in številu upravičenih in neupravičenih užitarjev ter zanimiv z gozdarij posebnost, kakor polharji in kunarji. Molstrsko je opisal življenje ob Cerkljskem jezeru in na njem, ki nudi dovolj zabave in radosti v vsakem letnem času, s svojimi originali, kakor je oče Vrag, Miha Starec z otroci in stari Anže z Otoka, ki je prepeljal po jezeru kneze in

grofe. Polne življenjske svezosti so in ostanejo njegove črtice o kraški burji. Vsakemu prijatelju narave, posebno pa mladini in lovcem, bo nudila knjiga mnogo užitka, zato bodi vsem toplo priporočena! Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Českoslovaške univerze za ruske uč-njake. Vse českoslovaške visoke šole in fakultete objavljajo českoslovaškemu narodu oklic, v katerem ga pozivajo, da naj zbira prispevke za ruske duševne delavce, ki umirajo gladi v Rusiji. Poziv so podpisali tudi predsednik parlamenta Tomášek, predsednik senata Prašek, praški župan Basea, predsednik vlade Červený, minister zunanjih del Beneš, za pisarno predsednika republike Samal in predsednik českoslovaškega narodnega sveta Prokepek. Vse kvesture českih univerz sprejemajo darila v denarju in naravi za ruske umetnike-učenjake.

Iz življenja

Kako nas tolažijo ženske

Zgodba za uteho.

Zbolel sem na živcih. Moje stanje je bilo hudo in neprijetno, vse prej, nego zavidanja vredno. Zdravnik mi je svetoval namah ostaviti delo. Ubo-gal sem. Šel sem na deželo.

Kraj čeden, miren, od gozdov obdan, z vodo vsepoved v bližini. Držim se strogo zdravniških navodil: živce presenečam z mrazim tušem, gimnastiko gojim po predpisih, zjutraj in popoldan živim v gozdu in se ogibl-jem hiše; šele ko pride čas za obed, večerjo in počitek, se vrnem pod streho.

Z vsemi temi sredstvi ubijam čas, pa ubiti ga popolnoma ne morem. Dolgo premišljam, kaj naj še storim; naposled se vendarle odločim, posku-siti še eno sredstvo. Ne! Odločim se korespondirati z ženskami.

Moje razmerje do žensk pa je sle-deče:

Samotar sem, ki se mu zdi škoda časa za zabavne reči. Prijatelj imam nekaj; ali z njimi ne morem vedno tičati skupaj. Z znanci istotaka. Predstojnikov nimam hudih, — če naj po-vem resnico, sploh ne čutim, da bi mi kdo bil predstojnik. Svobodnjak sem med svobodnjaki, in s tovarišji živimo kot člani ene družine. Pri delu se žrtvujemo radi drug za drugega. Ampak, da se vrnem k ženskam.

Z ženskami torej nimam nobenih stikov. Zaljubiti se menda ne morem (morda sem za to prestar, premoder ali pa preneumen). Že dolgo iščem ženske, ki bi z njo mogel skleniti prijateljstvo. Morda bi se iz takega prijateljstva razvila ljubezen. Morda bi me taka ženska ozdravila. Toda imam pač smolo. Ne najdem je.

Grem in pomislim: s katero žensko naj začnem korespondirati? Križ in težava: skoraj nobene ne poznam to-liko, da bi se ji smel približati s pis-mom. Vrh tega sem pri vseh, ki vedo kaj o meni, zapisan za «sovražnika žensk». Kaj naj torej začnem?

Hodim po gozdu, zdi se mi, da mi je trenutno lažje, da sploh nisem bo-lan. Spominim se na žensko, s katero sem bil nekoč pozimi v družbi. Aha! si mislim. Ta bo prava! Tej bom pi-sal. Sicer je menda še zaročena ali kaj, ampak vendarle... Poskusim! Nemara mi bolezen po tej korespon-denci nekoliko odleže. Sklep je gotov. Sedem in se lotim pisanja.

Ko pišem, naenkrat zapazim, da ni-sem prav nič v zadregi, kako in kaj naj pišem. Kaj še! Pero naravnost leti po pisemskem papirju, stavki se pletejo, besede vsipajo same od se-be. Nekaj časa opisujem kraj, razme-ro in način mojega življenja, potem pa... milo in kot siromak potožim, kaj je z menoj. Pismo sklenem s po-zdravom, in s prošnjo za obširen od-govor o čemurkoli.

Ko sedem tretji dan za mizo k obe-du, ugledam pošto zase. List in dve pismi imam. Pogledam prvo. Od pri-jatelja je, ki ima gotovo prošnjo do mene. Odložim ga in sežem po dru-gem. Nenavaden format, kakršnega ne rabijo ženske. Pisava pa je ženska. In celo znana. Na hrbtu pisma so trije pečati — ne vem, če iz bojazni, da bi se težka vsebina lahko odprla nepo-klicanim očem, ali veld navade, da morajo biti ženska pisma zalepljena in zapечатena.

V svoji sobici pismo odprem. Be-rem in strmim; malo tistega je v njem, kar najbolj cenim, česar bičem pri ženskah. Manjka mu nežnosti. In bo-lniku moje vrste je nežnost tako po-trebna!

Cimdalje berem, tembolj buljim oči; bogme, po vsem sodeč, je pismo pi-sala ženska roka; ali sodelovala ni duša, narekovalo ni srce. Najmanj sem pričakoval zaljubljenih tirad — teh tudi nisem našel, — ampak než-nost, oh nežnost, kje si ostala?

Pridem do konca — vendarle? Pol-glasno berem:

«...Ženska je potrebna moškemu kot stroju olje. Če tega nima, običi pri svojem delu z obrabljenimi živci. V pouk in kratek čas svetujem: za-ljubite se! Pa dekle naj ne bo starejše nego 17 do 18 let. Boste videli, da Vam bo potem, odleglo in da boste prav kmalu pri svojem delu zdravi.»

To je torej mazilo za moje tlažbe potrebne izčrpane živce, o Bog!...

Gledam, če ni na koncu napisano še: Oženite se, pa boste takoj zdravi! — O prevaral!

In ljudje še pravijo, da ženska člo-veka ne razočara. Da hodi za njim, da se tiha, skromna, vdana in ponižna, da se skuša prilagoditi njegovi nesre-či, posebno v boleznih! Jaz sem našel ravno nasprotno od tistega, kar sem iskal.

Ženske so strežnice v bolnicah. Če na tako nežen način, kot sem ga jaz doživel, strežjejo ubogim pacientom, potem ni čudno, da jih blizu sto od-stotkov umre!

Pa brez zamere!

Zakon

Ze pred vojno je bilo vprašanje za-kona dosti koščljivo. Zahtevalo se je tako od mladenčica kakor od mladenke, da dobro premisli vse, predno stopita v «sladki» zakon. Vendar pa zdub te-mu ni bilo treba reševati toliko vprašanj kakor danes. Zakon je namreč zveza, ki prinaša s seboj ne samo ma-terialno skrb in obveznosti, ampak tudi moralne. Pred vojno, ko so bile življenske razmere urejene, je bilo še precej lahko izbrati moža ali ženo. To-da vojna, ki je s svojim divljanjem po-gnala svet v brezno materialnih skr-bi in vrtnec najnemoralnejših in naj-raznovrstnejših porok, je mladini obo-žega spola precej zasenčila pogled na zakon.

Odveč bi bilo, razpravljati o slabem vplivu vojne na današnjo mladino. Vsakdanje novinske vesti nam nudijo dovolj verno in jasno sliko mlakuže, v kateri se valja na tisoče in tisoče mož in žen. Naravnost žalostno je ču-tati nebrojne ljubavne tragedije, ki se dogajajo v sedanjem povojnem času in so večinoma posledica nepravilnega umevanja zakona z obeh strani. Po-vojna mentaliteta in želja po lahko-živju in življanju življenja sta se ka-kor rak-rana zajedla v našo mladino in jo vedno bolj razjedata. Mladenci, ki se približajo devojki, žalibog v največ slučajih ne misli na drugo, kakor da ima pred seboj bitje, ki mu more dati trenutni vžitek, za katerega je priprav-ljen potrošiti celo večjo svoto denarja in dekleta, posebno siromašnja, omamljena od kavalirstva možkih, se vjamejo v sladko in strupeno mrežo trenutne ljubavi. Če pa pride do raz-očaranja, potem hajdi v vodo, pod vlak itd. In tako se vrsti tragedija za tragedijo. Koliko pa se jih izvrši, da sploh ne pridejo v javnost; dogajajo se večinoma pri t. zv. boljših ljudeh, ki iz kakršnihkoli si bodi razlogov nočejo obesiti vsake stvari na veliki zvon. Vse te tajne tragedije so tem hujše, ker trajajo leta in leta, zahte-vajoč žrtve ne samo od zakonske dvo-lice, ampak tudi od otrok, ki morajo po nedolžnem trpeti, dočim prve tra-gedije prenehajo s smrtjo enega ali drugega.

Vprašanje je, kaj naj bi se ukrenilo, da bi se zmanjšali ti žalostni pojavi, in kdo je večji krivec, mož ali žena. Težko je soditi v takih stvareh in zato gotovo ne bomo dosti grešili, ako obe-ležimo s krivdo oba zakonca jednako. Eno je dejstvo: da današnja mladina presoja zakon vse preveč lahkomišelj-no; ona niti ne misli na vse težke skrbi in obveznosti, ki jih čisto prinaša za-kon. Danes žalibog ni več dosti ideal-nega razumevanja, ki je tako potrebno za vzdržanje ravnomesja v zakonu. Sedanja doba ustvari malo krepkih značajev, a slabotni značaji so nepri-meri za urejeno skupnost. Dandanes sta denar in strast skoro edina pogoja za sklepanje zakonov, na vzajemno ra-zumevanje in spoštovanje pa se vse premalo ozira. Mladina sklepa zakone, ker zahteva od njih izpolnitve njenih nejasnih idealov in zato slede večji del razočaranja.

In dokler ženitbeni kandidati ne bo-do polagali vsaj enako, ako že ne večjo važnost na značaj svojega bo-dočega druga, kakor na materialni dobiček in vžitek, toliko časa ne bo srečnih zakonov. A brez srečnih in zadovoljnih družin tudi ni srečne in zadovoljne domovine.

iz bitke pri Oravelotte, če se prav spo-minjam?

— In koliko let imata?
— Okrog štirideset, mislim.
— Tudi jaz mislim tako, nadaljuje Fernando ironično. «Torej sta rojena ta-ko približno... na dan bitke pri Orave-lotte...»

«... — — — — —!?»
«Pa slepa starka s Camembertom?» sem nato vprašal malodušno.

«I seveda, vse dopolne vidt» se je sme-jal Fernando. «Popolne pa oslepi, ker bi sicer ne prodala dovolj sira. Poštena ženska je sicer in žena štacunjarja v Rue Boissonade.»

Strežaj je ta trenutek princel Fernando večerjo.

«Oprostite mi,» pravi, «da jem. Nocoj imam še obilo posla. O polnoči moram še na drugo žentovanje... in... (je šaljivo dostavil) to morate pa le tudi priznati, da smo vas mi pohabljeni zabavali marsikatero popoldne. Za to ceno smete oprostiti tudi farso...»

«Nesrečneži!» sem zasepetal.

«Hvalabog!» se je zopet zasmejal Fer-nando in pričel deliti svojo ribo.

Razumljivo je, da sem bil v prihodnjih dneh prav radoveden na Fernanda. Ka-kor navadno, je res tudi prišel v popolni maski pohabljenca z zaraslo nogo. Zdelo se je, da se sveti vsa ponižnost okrog njegove glave. Nikakršne koncesije mi ni pokazal niti s potezo okrog ust, niti s pogledom svojih temnih oči. Bil je zna-čajan glumec, ki ni kokečiral z množico.

Govoril nisem nikdar več z njim. Toda še mnogo tednov sem mu metal svoje sous skozi okno, on je pa pel, — in sedaj sem šele razumel vsi ironijo teh popevk:

«Par une belle matinée
Lise passa sur mon chemin...»

mislijo: mi vzdržujemo sočustvovanje v srcih ljudi. Ta poklic je gotovo vzvišen.

Za mnoge smo pravcata dobrota, slično kakor cerkve...»

«Saj menda vendar ne trdite, da ima institucija pohabljenec, kakor jo zahte-vate, kaj sličnosti s cerkvijo?»

«Gotovo... Mnogi se čutijo srečne, ko darujejo cerkvi, ker mislijo, da si zaslu-žijo odpustanje grehov in blagoslov. Isti ljudje darujejo tudi nam iz istih razlo-gov. Mi smo bitja, na katerih se more bratoljublje in dobrodelnost javno izvrše-vati. Takšna institucija je potrebna za praktično gojenje vere in za obče pomir-lenje...»

«Nesramni ste...» ugovarjam. «Če priznam vse to, še vendar ne vidim opre-čenja za vas, za vašo maskarado. Saj je dovolj resnično potrebnih revežev, ki po-trebujejo dobrodelnost in katere vi spravl-jate ob miloščino...»

«Nekaj je že resnice na tem,» pravi Fernando ravnodušno. «Toda resnični in-valid ne zna vzbuhati onega sočutja, ka-kor glumec. Preveč misli na svojo bol, namesto na vtis, ki ga hoče izzvati. Tako slično je, da tudi vi ne spoznate pravega nesrečnega, ker je plašen in samosvoj. Mi pa zastopamo stoji stan bolj učinko-vito in vsestransko. Kdo je na primer najbolj dolgočasen med vsemi, ki obisku-jemo vsak dan vašo ulico?»

«Oni z lajno,» odgovorim brez po-misleka.

«Dobro sodite,» nadaljuje Fernando zmagovito. «On je tudi edini pristni po-habljenec!»

«Pa menda ne trdite...?»

«O pač!» Fernando postane skoraj junaški. «Kaj mislite o obeh invalidih z lajno?»

«Raničena sta iz volne leta 1870,»

«Da!» odgovorim in čakam posmehli-vo, kako se bo opravičil.

«No, to si mislim,» — povzame Fer-nando, «da se čudite, ko tu nisem več slep, marveč celo plešem...»

«Kako menite?» — Pri tem vprašanju sem napravil najbrže tako prestrašen obraz, da se je Fernando zmedel in po-stal nekoliko nestrpen.

«Oprostite, da sem vas zamenjal, je pričel iznova. «Da ne bo več pomot, na-praviva jasnost. Izvolite povedati ali ste me videli slepa ali grbavca ali kruljca s pohabljenno nogo?»

«Najnesramnejši lopov, kar sem jih vi-del,» mi rečem s poudarkom in obraz, «videl sem vas kruljca s pohabljenno no-go!»

«Aha!» Fernando me je šele zdaj zare-s spoznal in se zasmejal glasno in veselo kakor poreden deček. «Vi ste gospod iz penzije stare gospe Willeux?»

«Pa odkod jemljete impertinenco, da varate celo mesto in to tako predržno in eklatantno?» — sem ga izpraševal dalje.

«Ne razburjajte se tako glasno, pro-sim, gospod,» je prosil Fernando in me pogledal z genljivim lopovskim pogledom svojih mokroblesčevih oči. «Sicer opo-zorite družbo pri sosednjih mizah in mi pokvarite ves zaslužek v tem lokalu, kjer nastopam vsako soboto kot plesalec in žongler...»

Vprašal sem tišje: «Pa razložili mi bo-ste vendarle?»

«Prav rad.» Fernando je imel naen-krat markantno, skoraj duhovito potezo okrog ust.

«To gotovo priznate, da spadajo v naše mesto pohabljeni prav tako, kakor voja-ki ali rokodelci ali uradniki ali fini go-spodje. Za sliko naše ulice smo ravno ta-ko potrebni, kakor fletne punice in lepe žene. Vrh tega imamo visoko moralno

Izgledi svetovne letine

Po poročilih iz raznih držav o izgledih letine koncem junija posnemamo sledeče:

V Jugoslaviji se obeta povprečno srednja žetev. Iz Hrvaške in Slavonije poročajo o dobrem stanju posevkov. Zlasti povoljno kaže pšenica, katere žetev bo v belovarski županiji izredno dobra. Nekaj slabše kaže oves, ki pa se je po zadnjem dežju znatno popravil. Žetev ječmena je končana ter je zadovoljiva razun ponekod v križevaškem kotaru. Kruške uspeva. Zadnji dež ji je zelo koristil. Žetev pšenice je že pričela. Kosača sena je bila vesled spomladne suše slaba. Vseled zadnjega zadostnega dežja si obetajo nadomestek v otavi. Radi pomankanja sena obstoji bojazen, da bodo morali ponekod kmetje mnogo živine odprodati. Bilo bi zato potrebno, da se dovolj izvoz prevešča mlade živine in da začne država nabavljati živino za obnovu Srbije in opustošenih krajev. Vinogradi stojijo dobro. — V Dalmaciji si obetajo obilnejši uspeh letošnje žetve, nego je bil lani. Vinogradi stojijo dobro. — V Banatu in v spodnjem delu Bačke ne kaže dobro, dočim so izgledili v gornjem delu Bačke povoljnejši. Pšenica kaže slabo, a še slabše oves. Vseled tega je cena ovsa silno poskočila: okoli 650 K 100 kg pariteta Zagreb. Obstoji nevarnost, da se bo vseled slabe žetve uvažal oves iz Bolgarske in Rumunije, kar pa se mora zabraniti. — V Srbiji je stanje pšenice dobro, žetev ječmena zadovoljiva. — V Sloveniji računajo povprečno na srednjo žetev. Pšenica kaže navadno. Ječmen je bil slab. Ponekod kaže rž razmeroma dobro, dasiravno rž v Sloveniji izmed vseh žit najslabše uspeva, vseled česar jo sejejo večinoma povsod le zato, ker uporabljajo rženo slamo za krmo starih. Vinogradi v Slovenskih gorah kažejo neugodno. Izmed sadja uspevajo v Slovenskih gorah jabolka dobro. Dežja je sedaj dovolj. Zelo bi potrebovali lepih in toplih dni. Kruška kaže v Sloveniji kakor skoro po celi državi dobro. Radi nepovoljnega stanja pšenice in ovsa njune cene povsod v Jugoslaviji rastejo. — Meročajna za državo je žetev v Vojvodini. Ker so tam izgledi slabi, moremo reči o povprečni žetvi v Jugoslaviji le, da bo srednja.

V Madžarski kaže pšenica dobro, vseled česar računajo na obilni izvoz.

Poročila iz Rumunije se govorijo vedno o dobri žetvi.

V Italiji tožijo o preveliki mokroti, ki povzroča, da ponekaterih delih države žito polegava. Drugače ne govorijo o slabi žetvi.

V Nemčiji je vreme nezanesljivo doževno in hladno. Poljedelci si zelo želijo toplega vremena. Poročila ne tožijo o slabih izgledih. Cena poljskim pridelkom predvsem koruzi, rastejo. Vseled pohajajočih zalog krompirja je nastalo živahno povpraševanje po stročju.

Iz Francije poročajo o povoljni žetvi. V južni Franciji je žetev pričela okoli 20. junija.

Anglija se vedno toži o suhi. Poročila govorijo, da je suša pomladne setve ponekod resno poškodovala.

Setve v Afriki kakor v celi Severni Afriki se precej trpele vesled neviht. Računajo na zmerno povprečno žetev. Žetev je pričela pred kakimi 14 dnevi.

Zadnji uradni podatki Indije o lanskim žetvi cenijo rezultat nižje, nego doslej.

V Zedinjenih državah je pričela žetev pravčasno. Izgledi so v zadnjem času zopet boljši. Zlasti žetev v državi Kansas, ki je precej važna žitorna dežela, se visoko cenil. Celokupni izvozni preostanek letošnje žetve cenijo na 5 in pol milijona ton. Cene so nekoliko padle.

Iz Argentine, Kanade, potem Avstralije govorijo poročila o povoljnih izgledih. O Danski govori neko poročilo koncem maja, da se obeta izredno dobra žetev.

Iz Rusije ni veliko poročil. V Kavkaziji je baže žetev popolnoma uničena od suše. Na svetovnem trgu Rusija se gotovo ne pride v poštev. Saj kupuje nekdanja svetovna žitnica žito in moko v Angliji.

Vino

V cenjenem svojem listu št. 152, poročata, da ugovarja dunajski «Neue Weinzeitung» svojim izjavljanjem o vsehkih v zastaji eksporta našega vinskega pridelka v Češkoslovaško. Dotičnega članka sicer nisem še čital, pač pa si dovoljujem na Vaš referat o njem omeniti sledeče:

Moje nazore in izkušnje glede vinske trgovine med našo državo in Češkoslovaško sem obelodanil poleg v drugih listih, tudi v «Trgovskem Listu».

Kdor je ta izjavljanja pazljivo prečital, uvidi, da sem tudi jaz omenil, da je našo vino pri producentu dražje kot v konkurenčnih državah in da sem kot glavno zapreko za naš vinski eksport na Češko navedel visoko ceno našega vinskega pridelka na Češkem trgu, ki jo pa v prvi vrsti pristihevi visokim železniškim tarifam, izvoznim carinam in drugim pristojbinam in bremenom pri izvozu. Nisem tedaj nikjer trdil, da je Avstrija naš vinski pridelke izključevala iz nacionalnih momentov, ali pa da nam škoduje s svojo tarifno politiko, dasi so mi Čehi pravili, da uživajo Italijani pri prevozu svojega blaga iz Trsta preko Avstrije posebno tarifno ugodnost, ki jih gotovo naše blago ni deležno. Pač pa sem v omenjenem članku, kakor tudi na sestanku jugoslovanskih vinogradnikov in čeških vinskih trgovcev v Pragi 13. maja 1921, omenil, da je doslej tvorila dunajska, reče avstrijska trgovina neki transito za promet vin iz slovenskega juga v češke dežele, da so šla naša vina rezana z nizejavstrijekimi pod firmo v te dežele in da bi to dunajska vinska trgovina trudi, da bi to svojo pozicijo ohranila še nadalje, medtem ko pa mora biti nam in Čehom na tem ležeče, da trgujemo direktno. Da sem prav povedal, je bil gotovo dokaz burne pritrjevanje vseh pri sestanku v Pragi navzočih Čehov in Jugoslovancev.

Ker pa je ravno dunajska «Weinzeitung» isti list, ki se najbolj bojuje za primarijat dunajske vinske trgovine, potem se ne morem čuditi, ako je ta moja izjavljanja niso vsoč in da «ostro ugovar-

ja» svojim izjavljanjem, ni pa prav še ni podtika trditve, ki jih nisem izrekel.

Da je in bo pri enakih cenah Dunaj vedno rajši odjemal madžarska vina kot naša o tem ne dvomi nihče, kdor pozna razmere in razpoloženje merodajnih trgov v Avstriji. B. Skalický.

— Promet bankovcev Narodne banke SHS je znašal 15. junija 3.721.987.000 dinarjev. Od 8. do 15. junija se je zmanjšal za 21.907.245 dinarjev.

— Svinjski sejem v Mariboru 1. t. m.: Pripeljali so 213 prašičev. Cene: prašiči 6—8 tednov stari 180—300 K, 8—12 tednov stari 300—400 K, jesenski 700—1000 kron, polpitani 8 kg žive teže 20—24 K, plemenski in za klanje kg 20—24 K.

— Poročilo o trgovini s poljskimi pridelki 30. junija: Sombor: Stanje posevkov se popravlja. Žetev pšenice je pričela. Pšenica 1040 — 1050, oves ni, kornja 440 — 450. Moke zelo malo v mlinih. Za kalcij deset dni si bodo pri povoljnem vremenu mogli mlino nabaviti še prve zaloge nove pšenice. Moka se je silno podražila radi malih zalog, a konzum živahno ne kupuje. — Vinkovci: Dovozi slabi, ker je žetev v polnem teku. Pšenica 1050—1060, kornja 450 — 460, oves ni. Povpraševanje po pšenici živahno. Stanje posevkov dobro.

— Razstave povodom sokolske slavnosti v Osijeku. Razstave povodom sokolske slavnosti v Osijeku sicer niso bile takšne, kakor bi bilo želeli, a so vendar posetnikom iz Češkoslovaške, Srbije in Slovenije prilično pokazale proizvodno silo Slavonije. Predvsem je zanimala razstava vin, ki je pokazala, da ima Slavonija in Baranja izborna vina. Tudi čebelarstva razstava je privabila mnogo posetnikov. Dobro je uspela grafična razstava in predavanja g. Gjurića o grafičnih tehnikah in umetninah.

Uredba o državni trošarini za žganje. Na podstavi finančnega zakona za leto 1920/21 veljavni predpisi v državni trošarini na žganje so se v nekaterih točkah bistveno spremenili. Po uredbi, ki je stopila v moč 22. m. m. se pobira na žganje državna trošarina v pokrajinah, kjer se je pobirala doslej, za hektolitrsko stopnjo po 20 dinarjev. Izjemoma pa se dovoljuje do konca maja 1922 onim, ki kuhajo v državi žganje iz lastnega proizvoda, 25% popusta od hektolitrske stopnje. Doba za trošarine-prosto kuhanje žganja za lastno porabo se je izdatno povečala. Za odmero to dobe je merodajna prostornina žganega kotla 40 litrov, dočim je ta doslej znašala 80 litrov. Spremenila so se tudi določila glede števila družinskih članov, od katerega je odvisen čas za trošarine-prosto kuhanje žganja. Uredba priznava trošarine-prosto kuhanje žganja iz lastnih proizvodov za osebo porabo tudi onim osebam, ki tožijo ali prodajajo alkoholne tekočine na debelo in na drobno, to je osebam, ki doslej niso uvažale to ugodnost. Drugi dosežani predpisi so ostali neizpremenjeni.

— Železniški vagoni na razpolago. Centralna direkcija za porazdelitev železniških voz javlja, da razpolaga za sedaj z velikim številom tako zaprtih kakor odprtih voz za prevoz lesa in drugega materiala.

— Poskusi v umetnih grobojnih, ki so jih odredila vlada (oddelek za narodno gospodarstvo), so se, kakor poročajo hrvaški listi, po raznih hrvaških županijah dobro obnesli. Seljaki so se prepričali o uspehih umetnega grobojenja ajljev, travnikov in vinogradov. Te poskuse bi bilo treba prihodnje leto obnoviti v večjem obsegu.

— Tvorilnica kovinskih predmetov «Cinab» v Celju se je na novo razširila. Tvorilnica, ki je doslej izdelovala kovinske predmete iz litin, kakor nože, vilice, zajemalke, kuhinjsko posodo itd., je dobila novo lastno galvanizacijsko napravo za ponikljanje, pobakrenje in pomeđenje starih in novih predmetov.

— Tovarna za dušik d. d. Ruše. Vseled sklepa 4. rednega obnega zborna Tovarstva za dušik d. d. Ruše se, poenaki z dnem 7. junija t. l. plačujo kupon št. 4 za leto 1920 a tridesetimi SHS-kronami pri likvidaturi Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft na Dunaju, L. Am Hof št. 2 in pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.

— Subskripcija novih delnic Zadržne gospodarske banke v Ljubljani je bila 30. m. m. končana. Glavnica je povišana od 8 na 24 milijonov.

— Hrvatska eskomptna banka bo otvorila na Dunaju lasten denarni zavod. Hrvatska eskomptna banka je v zvezi z podjetjem Pollak in sin otvorila pod naslovom «Banča komanditna družba Frano Pollak» na Dunaju lasten denarni zavod, ki se bo bavil z vsemi blagovnimi in denarnimi posli.

— Hmeljsko poročilo iz Zate (Češkoslovaška) od 23. junija: Prodalo so se male količine starega hmelja po 2050 —

2200 kroglovaški kron za 100 kg, 1920 kuru 100 & K — 903 jug. K okoli 88 — 90 naših kron za kilogram). Hladno vreme je povzročilo, da je rastlina nekoliko zastala. Ušise nasade so škropili.

— Češkoslovaški sladkor na tržaškem trgu. Češkemu sladkorju, ki stane na tržaškem trgu okoli 245 lir 100 kg, delu hude konkurence kristalni sladkor po 225 lir in javanski sladkor po 170 lir. Vseled tega se čujejo glasovi, da bodo češkoslovaške rafinerije, v slučaju, da se razmere ne zboljšajo, sploh prenehale trgovati s sladkorjem na tržaškem trgu.

— Na svetovnem sladkornem tržišču so ponovno padle cene. Temu vzrok so velike zaloge sladkorja na Kubi, v Ameriki in Angliji, nadalje izgledi dobre letine sladkorne pese v Ameriki in Evropi. V New Yorku je centrifugalni sladkor padel na ceno pred vojno, t. j. 4 cente.

— Modni teden na Dunaju. Dunajska modna industrija priredi letos tretji takozvani modni teden, s katerim vabi inženstvo na Dunaj na ogled jesenskih in zimskih novosti v damski modi. Prireditelj se bo vršila v 2 delih, od 28. julija do 6. avgusta modni teden za nakupovalce na veliko, in od 4. do 11. septembra modni teden za nakupovalce modelov. Modni in modelni točen sta popolnoma trgovskega značaja. Zato se ne bo vršila skupna razstava. Udeležene trgovske bodo imele blago za časa modnega in modelnega tedna na ogled v svojih trgovskih prostorih. Natančnejše podatke daje Geschäftsstelle, Wien I, Stubenring 8. Tam se dobi zastoj tudi umetniško opremljen katalog, v katerem se nahajajo naslovi udeležencev trdik.

Razstava dekliških ročnih del

II. dekliška meščanska šola je že dni razstavila v svojih prostorih izdelke ročnih del. Navadno ima človek predsojke o predmetstnih šolah, tu pa si res prav prijetno iznenaden.

Ko vstopiš v sobo, se ti zdi, da je pripravljeno za kak diner, ki se bo začel pravkar servirati. Po mizah samo belo perilo in zelene večje vmes. Vse je tako preprosto ter priča o izbranim okusu gđ. učiteljice Skubičeve. Precej pri vratih vise na steni beli predpasniki z vezeninami na til po prof. Sliču, na sosedni steni kombinacije moderne in krila v belem vezanju, nadalje bluze in obleke v narodnih vezeninah. Po mizah leže nogavice, rokavice, predpasniki, srajce, modrički in krila, ki so jih učenke res same zvezle in sešile in to v letošnjem šol. letu.

Le nekaj luksuznih predmetov je videti, ki so jih smele narediti učenke šole takrat, ko so dovršile to, kar predpisuje učni načrt. Tako vidimo nekaj blazin v richellieu, v narodnih in modernih vezeninah. Na tabli visel poleg torbic v hrvaških in dubrovniških vezeninah krasen ovratnik v richellieu, ki ga je med drugim zrisala gđ. Skubičeva sama. Zraven vidimo obleko, ki priča o veliki marljivosti učenke. Naredila si jo je za birmo iz stare rjuhe.

In kaj bi rekli o mizi, ki je obložena s krparijami! Toliko zakrpanega perila in tako vzorno zakrpanega nismo videli do sedaj še na nobeni razstavi. In kar daje tej razstavi še prednost pred drugimi je to, da tu nismo našli nikakršnih vajenec no vzorčnih trakov, ki sodijo še v dobo naših babic in prababic. V sedanjem času in v sedanjih draginji je pač škoda izgubljati drag material in še dragocenejši čas za take nepotrebne stvari. Vsi ubodi in vse različne petlje se dajo prav lahko vaditi takoj na praktičnih predmetih.

Učenke so si tako nabavile in izgotovile dosti potrebnega perila tekot letu, a stvar ima vrhutega še velike vsgrajni pomen. Vse leto so se učenke navašale k zaposlenosti, kar je še mnogo večje vrednosti od materijalne koristi. Le tako se bodo naša dekleta navadila uporabljati zlati čas, namesto da bi lenarile.

Gđ. Skubičeva nam je znova pokazala in dokazala svoje veliko zmoglosti na tem polju in moremo ji le čestitati. Za svoj velik trud naj ima zavest, da je njeno delo rodilo res kar največ uspeha. Kako so učenke zaljubile naše delo, se vidi najbolj iz tega, da se jih je cela vrsta zglašila, da gredo prihodnje leto na obrtno šolo in postanejo tudi same učiteljice ročnih del.

Razstavo krasi tudi par lično izdelanih rish in poslikanih škrinj.

Frank Heller:

Blagajna velikega vojvode Roman.

Poslovenil F. J.-o.

«Koliko pisem ima?»
«Mislim, šest.»
«In koliko cenite ta pisma vi, tako med brati?»
«Med brati? Da, razumem. Recimo takole 6000 funtov.»
«Vi ste knez vseh filealistov. V petih dneh bodo pisma v vaših rokah. Kje stanuje Hornstein?»
«Furlong Lane 12 E. C. Ali imate že kak načrt?»
«Za sedaj tri, bomo videli, kateri bo najboljši. V najkrajšem času vam sporočim vse potrebne novice. Do takrat pa zbogom, gospod Isaacs. Takoj hočem na delo, kajti najbolje je, da take stvari ne prespimo.»

Stari in osiveli gost gospoda Isaacs se je počasi dvignil iz naslonjača, stopil korak bližje, dal mu roko in odšel počasi. Veliki finančnik je gledal za njim, ko je šel z upognjenim hrbtom in drsajočimi koraki skozi obložena dvojna vrata; potem se je pa zopet vsedel za pisalno mizo in mrmral:

«Nedosegljiv lisjak je ta profesor Pelotard. Jaz bi samo rad vedel, kdo in kaj je pravzaprav ta človek?»

II. poglavje

pokaže čitatelju, na kako tanki niti vise včasih usode narodov. Vprašanje, ki si ga je stavil gospod Isaacs na koncu prejšnjega poglavja, smo mi že pojasnili čitatelju v zbirki pripovedk z naslovom «Prigode gospoda Collina.» Te

*) Frank Heller: «Prigode gospoda Collina». To je delo, ki ga omenja pisatelj v našem sedanjem romanu. Izhajalo je v «Jutru» in vzbujalo splošno pozornost. Dobi se tudi v ponatist za ceno 15 K po pošti 2 K več pri upravnistvu «Jutra», Ljubljana, Sodna ulica 6.

pripovedke, ki ne bi smele manjkati v nobeni knjižnici, nam slikajo žitje in bitje jur. utriusque cand. Filipa Collina v letih 1875. do 1910.

Gospod Collin je spadal med ono malo število Svedov, ki so morali iz neznanih in gotovih vzrokov živeti v tujini. Zapuštiti je svojo domovino — bil je namreč advokat v mestu Kristiansham — septembra meseca leta 1904., ko je pobegnil in iz raznih bank pripravil potrebne poštne stroške. Takrat je bil star 29 let.

Tri leta ponesrečnih borznih spekulacij, — ki so jih posredovale razne danske firme, so popolnoma zadostovala, da so uničila njegovo bodočnost in spravila gospoda Collina v usodepoln konflikt s petimi paragrafi kazenskega zakona. Nadaljnji dve leti svojega življenja, je posvetil maščevanju. Živel je v Kopenhagnu in vršil obračune z onimi danskimi firmami, ki so ga «gumno in duševno uničile» (te besede navajamo doslovno iz njegovih napisanih spominov). Ko je izvršil to svojo nalogo, ki je stala omenjene tvrde nič manj nego 70.000 danskih kron, je odpotoval gospod Collin januarja 1906. nenadno iz Kopenhagna. Odšel je na Angleško, kjer se je izkrcal s precej lepo zaokroženo listino iz krokodilovega usnja in z glavo polno načrtov za pomnoževanje njene vsebine. Ironija usode in pesniška pravičnost so pa hoteli, da se je vozil v vlak z nekim spretnim angleškim žepnim tatom, ki ga je blizu postaje Liverpool Street z veliko spretnostjo in prijaznostjo osvojil dobro rejeno listnico, ki je vsebovala plodove njegovih nepoštenih manipulacij v teku zadnjih par let.

Kako se je maščeval gospod Collin temu gospodu smo obširno poročali v gori omenjeni zbirki pripovedk, ki — kot rečeno — ne bi smela manjkati v nobeni knjižnici.

V teh pripovedkah smo opisali tudi dogodek, kie in kako se je sestal

gospod Collin z gospodom bankirjem Isaacsom, ki je namigoval v prejšnjem poglavju nanj. Prvi sestanek gospoda Isaacs z gospodom Collinom pomenja za gospoda Isaacs občuten poraz. Gospod Isaacs je namreč takrat usilil gospodu Collinu kopo brezvrednih akcij britanske Digama družbe. Mislimo, da nam ni treba še posebej omenjati, da gospod Isaacs ni poznal gospoda Collina pod imenom Collin, ampak pod imenom profesorja Pelotarda.

Pod imenom profesorja Pelotarda je namreč gospod Collin po izvršenem maščevanju nad angleškim žepnim tatom začel svojo novo prakso, ki je opisana v prigodi z raztresenimi gospodi. To svoje ime si je zadržal tudi za naprej. Gospod Isaacs, ki je bil moder mož in imel vedno dovolj zmisla za humor — seveda ako to ni šlo na njegov račun in v njegovih zadevah —, je spoznal gospoda Collina in ga občudoval, ker je videl, kako duhovito vodi svoje operacije in kako spretno se izogne vsem posledicam teh svojih operacij. Njegova jeza, ki se ga je polastila vsled gor omenjenega poraza, se je začela počasi hladiti. In na nekem sestanku v Parizu sta sklenila, da se pomirita. V neugodnem in kritičnem položaju, ki se je nahajal v njem gospod Isaacs radi izsiljevanja Adolfa Hornsteina, se ni prav nič obotavljal in je poiskal na način, ki smo ga opisali v prejšnjem poglavju svojega nekdanjega sovražnika.

Minulo je pet dni a gospod Collin se ni prav nič javil. Gospod Isaacs, ki je potoval vsak dan iz Londona v svoje volilno okrožje in nazaj, je postajal radi tega trdovratnega molka že precej nemiren. V jutro petega dne, pa je vstopil v njegovo pisarno gospod Crofton z ravno istim zaničljivim obrazom, kot takrat, ko je prvokrat na tako čuden način prijavil profesorja Pelotarda.

«Sir, stari gospod iz Sutherlanda želi govoriti z vami.»

Gospod Isaacs je veselo skočil: «Krasno, divno! Pripeljte ga takoj sem, Crofton, in pazite, da naju nikdo ne bo motil, razumete?»

Gospod Crofton vsega tega ni razumel. Gledal je začudeno s svojim prezbiterskim obrazom, zmajal z glavo in počasi odšel. Na to je pa stopil upognjen v sobo gospod profesor Pelotard.

Gospod Isaacs mu je hitel s vprašujočimi očmi nasproti.

«No... torej... kako je šlo? Povejte mi hitro gospod profesor. Ali jih imate?»

«Kako je šlo? Gospod Isaacs, vi ste jako nevljudni. Ako je mogoče tako slučajno pri rokah vaš knjižica s čeki, potem bi mi izpolnjeno nakazilo na 6000 funtov jako ugajalo.»

Gospod Isaacs se je nervozno smejal, ker je slutil, da je šla stvar dobro:

«Gospod profesor, vi ste res velik mož. Sedite in mi pripovedujte. Kaj ste naredili? Ali imate pisma v rokah?»

Filip Collin je potegnil malomarno iz žepa zavitek s pismi in jih položil pred gospoda Isaacs.

«Mislim, da so vsa,» je rekel popolnoma ravnodušno. «Gospoda Hornsteina se vam ni treba več bati. Jaz sam sem ga spremljal včeraj zvečer k nočnemu ekspresu v Charing Cross in se na svoje oči prepričal, da se je odpeljal v Pariz.»

«Odpeljal? V Pariz? Kaj vendar govorite?»

«Da, tako je, in nikdar več se ne vrne na Angleško. Ako se pa vrne, tedaj se nastani prav gotovo v Dartmooru.»

«Jaz vas ne razumem gospod profesor. Prišli ste do mojnih pisem, kako, tega ne vem. Prepričan sem pa, da Hornsteinu niste izplačali onih 20.000 funtov, ki jih je zahteval za moja pisma. Potem ste ga

ekspedirali preko meje in mu obljubili, da ga spravite v Dartmoorsko kaznilnico, ako se prikaže zopet na Angleškem. Res, vi ste pravi vražji človek.»

Filip se je zadovoljno smejal.

«Tako, sedaj ste pa zopet vljudni kot vedno. Ako dovolite, si prižgem cigaro, potem pa povem vse, kaj sem delal v času, ko se nisva videla.»

Gospod Isaacs mu je molče ponudil skatijo s cigarami, Collin si je prižgal eno, vsedel se je udobno v naslonjač in pripovedoval:

«Ko sva se zadnjič razšla, sem imel tri načrte, kako bi prišel pri Hornsteinu do vaših pisem. Prvi načrt je bil vlom. Toda zato sem imel razne premisleke, dasiravno se včasih tudi gospod Scherlock Holmes poslužuje takih sredstev. O drugem načrtu ne bom govoril. Najvažnejši je tretji, ki sem ga tudi izvedel.

Ko sva se zadnjič razšla, sem šel naravnost domov, kjer sem spremenił nekoliko svojo zunanost. Odločil sem se, da poiščem leva — hotel sem reči — šakala v lastnem brlogu. Oblekel sem se v zmislu svojega načrta kot sluga iz boljše hiše, priznati vam moram, da mi je moja maska popolnoma uspela. V ulici, ki ste mi jo naznačili, da v nji stanuje Hornstein, sem našel zapuščeno in napol porušeno poslopje v neki stranski ulici Lloyd Avenue. Hornstein je stanoval v pritličju. Ko sem pozvonil, mi je odprl vrata velik in plečat možakar s kozanim obrazom, takoj sem zaslutl, da je to Hornsteinov cerber. Hornstein si ga je gotovo izbral v svojo lastno obrambo, ako bi slučajno ta ali oni gost izgubil porpljenje in hotel kar na svojo roko obračunati z njim. S čudnim pogledom me je gledal cerber, toda brez vsake nadaljne debate, me je pustil k Hornsteinu.

(Dolje.)

Vplačana delalška plačila
K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

Telefon 517.
Četovni račun 12.204.

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

I. SANDRIN
LJUBLJANA

244 26—15

Velika zaloga
vsakovrstnega

usnja kož. podplatov, gonilnih
jeremenov in boksa
na debelo

Mestni trg 6.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi
vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov
Franc Cerar v Stobu
pošta in želez. postaja Domžale pri Ljubljani.
V popravila prevzema tudi vsa tozadavna
dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V
Ljubljani prevzema vsa naročila in moder-
niziranje trdnice Kovačević i Tršan v
Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema
1021 v sredo in v soboto. 52-3

Jadranska montanska družba

Brzjavlj.: „Montana“ d. z o. z. Telefon št. 2.

Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)

Prodaja in kupuje vse vrste kovin, ručnih in kemikalij ter vse indu-
strijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko
na debelo: import. in kemijsko stroko. Eksport.

Radioaktivno termalno kopališče

TOPLICE PRI NOVEM MESTU

zdravi revmatizem, protin, nevralgijo, po-
sledice zlomljenih kosti, rane in eksudate.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Železniška postaja Straža-Toplice.

Pojasnila daje ravnateljstvo.

004 6—3

Trgovska hiša

na najprometnejšem kraju v Ljubljani, trinadstropna, z velikim in manjšim lokalom (kjer
obstoji že od leta 1874. renomirana trgovina s srebrnino in zlatino, katere se lahko z
inventarjem in blagom prevzame) in vinotok s kletjo, lepo stanovanje s kranjskim vrtom
proti gradu, se prodaja. — Pisarne ponudbe pod „Brez posredovanja“ na Anončni
maved Drago Beseljak & drug, Ljubljana. Bankarjevo nabrežje 5.

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

D. Falgout: Tik za fronto. Broš. 36 K, vez. 45 K, poština K 280.
A. Novačan: Veleja. Broš. 28 K, vez. 36 K, poština 2 K.
Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K,
po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevskij-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 42 K, vez. 54 K,
po pošti broš. K 8— več, vez. K 80— več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 15 K, vez. 21 K, po
pošti broš. K 2— več, vez. K 250 več.
Cervantes-Serli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti broš. K 2—
vez. K 250 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po
pošti broš. K 2— vez. K 250 več.
Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, poština 2 K.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti broš. K 2—
vez. K 250 več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, vez. K 26—,
po pošti broš. 340 več, vez. K 4— več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez.
broš. 22 K, po pošti 5 K več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 4 K 60 v več.
Knjige se naročajo pri založništvu: Tiskovna zadruga v Ljubljani,
Sodna ulica 6. 65 60

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga jalne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni
promet in Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva.
Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjavlj.: Ranzinger. 784 52 Interurban telefon 60.

Pravkar je izšel ponatis znamenitega „Jutrovega“
romana, ki je vzbujal splošno pozornost:

Frank Heller, Prigode gospoda Collina.

Cena 15 K, po pošti 2 K več.

Naroča se pri upravnistvu „Jutra“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Cement Apno, prima Premog

najboljše vrste v Sloveniji
dobavlja vsako množino

„AVA“, Laško

1051 5—1

I. jugoslovanska tovarna za gumbe in kovinske predmete

d. z o. z. 912 15—3

Slovenska Bistrica

oferiramo naše prvotne

rožene gumbe

v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s
cenami brez konkurence.

Zahtevajte cenike!
Prodaja na veliko!

Polnogumijasti obroči: za tovarne
avtomobile

Pnevmatiko za kolesa in avtomobile

Kolesa

Avtomobili najceneje 555 14

J. GOREC, Ljubljana

Gospodarska cesta 14.

sladno kavo
kavine konserve
s sladkorjem
kavine konserve
brez sladkorja
marmelado 660
13—13

nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Delniška družba „Triglav“

tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.

Kupuje tudi tozadavne sirovine.

Največja izbira v kopalnem
perilu in trikotaži 900 38

C. J. HAMANN

Mestni trg 8.

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski
leposlovni mesečnik. Novi letnik prinaša celo vrsto po-
vesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izšel je
popolnoma novi opremi.

206 30

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrt-
letna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravišstvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.

COSULICH-LINE

(prej Austro-Amerikano)

TRST-AMERIKA

prevažata potnike v New-York redno trikrat,
v južno Ameriko po enkrat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov
Simon Kmetec, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Koroška ulica št. 26.

Odplav poštnege parnika „Argentina“ 9. julija 1921.

» brzoparnika „President Wilson“ 2. avgusta 1921.

714 37—12

RAZGLAS.

Nakup sena.

Producenti in dobavitelji se pozivajo, da stavijo pisarne ali pa ustne
ponudbe za

prodajo sena za garnizone Dravske divizijske oblasti.

Vzema se samo seno od sladkih trav nove košnje, katero je popol-
noma suho, užitno in zdravo.

Seno mora biti prežano (stisnjeno) v svežnjih (balah), ki ne smejo
biti težje od 50 do 60 kg.

Potrebno je:

za Ljubljano	1.100.000 kg sena
„ Maribor	980.000 „ „
„ Celje	30.000 „ „
„ Slovensko Bistrico	30.000 „ „
„ Ptuj	50.000 „ „

Prodaja po pogodbi najkasneje do konca oktobra 1921. Prejem
komisijski v intendantskih skladiščih, oziroma vojaških senjakih.

Skladišča imajo železniške tiro (proge).

Prejem ponudb in zaključevanje pogodb vrši se predpoldne, in to:

15. julija pri divizijski intendanturi v Ljubljani,	
15. „ „ komandantu mesta v Ptuj,	
18. „ „ „ „ Mariboru,	
19. „ „ „ „ vojnog okruha v Celju,	
20. „ „ „ „ mesta v Slov. Bistrici.	

Ponudbe se sprejemajo od manjših producentov iz kmetijskih zadrug
od 5000 kg naprej, od vseh drugih interesentov od 10.000 kg naprej

Kjer bo več interesentov, tam se bo vršila licitacija.

Kavcija znaša 10% od vrednosti ponujenega sena.

Ponudbe se morajo kolekovati z 2 din. (8 kron).

Vpogled v pogoje je mogoč pri prej navedenih vojaških oblastih.

Komanda Dravske divizijske oblasti

E. broj 8681.

1048 3—3

: Jadranska banka :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi
pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb,
Zrst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.